

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Diplomová práce

Ekologické zemědělství

Irena HEJDUKOVÁ

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra statistiky

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Irena Hejduková

Provoz a ekonomika

Název práce

Ekologické zemědělství

Název anglicky

Organic Farming

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je analyzovat vývoj ekologického zemědělství s hlavním zaměřením na biopotraviny v České republice a porovnání tohoto typu zemědělství s vybranými zeměmi světa. Mezi dílčí cíle diplomové práce patří rozbor základních pojmů týkajících se ekologického zemědělství a rozbor konkrétního produktu ekologického zemědělství (biopotraviny).

Metodika

Zpracování diplomové práce na základě studia odborné literatury, zákonů, validních internetových zdrojů a publikací Ministerstva zemědělství (Ročenky ekologického zemědělství). Data budou zpracována pomocí matematicko- statistických metod, zejména teorie časových řad a testování statistických hypotéz. Součástí diplomové práce je i vlastní dotazníkové šetření.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Zemědělství, ekologické zemědělství, ekologie, ekologicky hospodařící subjekt, zemědělská půda

Doporučené zdroje informací

FOJTÍKOVÁ, Lenka a LEBIEDZIK, Marian. Společné politiky EU: historie a současnost se zaměřením na Českou republiku. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2008. xv, 179 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7179-939-9.

http://eagri.cz/public/web/file/289733/rocenka_EZ_2012_web.pdf

<http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/>

<http://pro-bio.cz/>

<http://www.bioinstitut.cz/ekologicke.html>

<http://www.farmstart.ca/about-us/our-objective/ecological-agriculture/>

Internetové zdroje:

KÖNIG, Petr a kol. Rozpočet a politiky Evropské unie: příležitost pro změnu. 2., aktualiz. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009. xxxiv, 630 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-011-9.

Literatura:

PETR, Jiří a kol. Ekologické zemědělství. Vyd. 1. Praha: Zemědělské nakladatelství Brázda, 1992. 305 s. ISBN 80-209-0233-3.

PIŤHA, Jan a POLEDNE, Rudolf. Zdravá výživa pro každý den. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009. 143 s. Zdraví & životní styl. ISBN 978-80-247-2488-1.

Ročenka EZ 2012:

VEBER, Jaromír a kol. Řízení jakosti a ochrana spotřebitele. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2007. 201 s. Manažer. Management. ISBN 978-80-247-1782-1.

WALKER, Ian. Výzkumné metody a statistika. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. 218 s. Z pohledu psychologie. ISBN 978-80-247-3920-5.

Zákon č. 344/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství

Zákony:

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

RNDr. Jan Grosz

Elektronicky schváleno dne 15. 10. 2014

prof. Ing. Libuše Svatošová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 23. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Ekologické zemědělství" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. 3. 2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala RNDr. Janu Groszovi, vedoucímu mé diplomové práce za odbornou pomoc, připomínky, cenné rady a podporu při vypracování této diplomové práce.

Dále bych také ráda poděkovala rodině, která mě po celou dobu studia podporovala a měla se mnou trpělivost.

Ekologické zemědělství

Organic farming

Souhrn

Předložená diplomová práce se zabývá ekologickým zemědělstvím, kde v literární rešerši jsou rozebrány pojmy, které se pojí s danou problematikou, ale také právní předpisy České republiky a Evropské unie. Dále diplomová práce poskytuje přehled kontrolních subjektů ekologického zemědělství a také některé statistiky týkající se ekologického zemědělství. Další kapitola práce je zaměřena na biopotraviny, kde je předmětem práce především jejich kvalita, cena, značení a také konkrétní produkt ekologického zemědělství, a to BIO mléko.

Obsahem praktické části diplomové práce je vyhodnocení primárních dat dotazníkového šetření, na základě kterého je zkoumána závislost mezi vybranými proměnnými, ale také zjištění postoje veřejnosti k danému tématu a jejich názoru na budoucí vývoj ekologického zemědělství.

Summary

This diploma thesis is focused on the topic of organic agriculture. In the first part some basic notions from the fields of organic agriculture shall be introduced, together with the valid legislation of the Czech Republic and the European Union. The thesis gives a list of control bodies in the organic sector and insight into some of its statistic summaries. The following chapter deals with the topic of organic food, namely with its price, quality and labelling system, as well as with one specific product of organic farming itself – organic milk.

The practical part of the thesis consists in evaluation of data received from an ad-hoc survey. Based on the data from the survey dependence between selected variables is analysed, as well as the attitude of broad public towards organic agriculture and the future development of organic farming.

Klíčová slova: zemědělství, ekologické zemědělství, ekologie, zemědělská půda, ekologicky hospodařící subjekt

Keywords: agriculture, organic farming, ecology, farmland, organic farming subject

Obsah

1	Úvod	10
2	Cíl a metodika	11
2.1	Cíl práce.....	11
2.2	Metodika práce.....	12
3	Základní pojmy	13
3.1	Zemědělská výroba	13
3.2	Ekologické zemědělství.....	14
3.3	Ekologie.....	15
3.4	Ekologicky hospodařící subjekt	16
3.5	Zemědělská půda.....	17
4	Ekologické zemědělství.....	18
4.1	Fakta o ekologickém zemědělství	18
4.2	Legislativa ekologického zemědělství	20
4.2.1	Zákon č. 242/2000 Sb.	20
4.2.2	Legislativa EU	22
4.3	Kontrolní subjekty v ČR.....	23
4.3.1	Státní kontrolní úřad.....	24
4.3.2	Soukromé kontrolní subjekty.....	25
4.4	Principy IFOAM	26
4.5	Statistika a průzkumy	26
4.5.1	Statistika ekologického zemědělství v České republice.....	26
4.5.2	Statistika ekologického zemědělství v EU	33

5	Biopotraviny	36
5.1	Kvalita biopotravin.....	36
5.2	Cena biopotravin.....	38
5.3	Označení biopotravin	38
5.4	Výroba BIO mléka	41
6	Vlastní zpracování.....	42
6.1	Předpověď budoucího vývoje výměry zemědělské půdy v EZ	42
6.2	Předpověď budoucího vývoje počtu podniků v EZ	44
6.3	Vyhodnocení dotazníkového šetření pomocí výsečových grafů	45
6.4	Vyhodnocení dotazníkového šetření – kontingenční tabulky.....	56
6.4.1	Závislost mezi pohlavím a konzumací BIO	56
6.4.2	Závislost mezi věkem respondentů a konzumací BIO	57
6.4.3	Závislost mezi bydlištěm respondentů a konzumací BIO	59
6.4.4	Závislost mezi příjmem respondentů a konzumací BIO	60
6.4.5	Závislost mezi vzděláním respondentů a konzumací BIO	62
7	Závěr.....	64
8	Seznam grafů a tabulek	66
8.1	Seznam grafů	66
8.2	Seznam tabulek	67
9	Seznam použitých zdrojů.....	69
9.1	Literatura	69
9.2	Zákony.....	70
9.3	Cizojazyčné zdroje	70
9.4	Internetové zdroje	71

10 Přílohy	74
Příloha č. 1: Data pro odhad předpovědi výměry zemědělské půdy v EZ	74
Příloha č. 2: Data pro odhad předpovědi počtu podniků v EZ	75
Příloha č. 3: Dotazník k diplomové práci	76
Příloha č. 4: Vyhodnocení dotazníkového šetření	79

1 Úvod

Diplomovou práci na téma „Ekologické zemědělství“ jsem si vybrala z několika důvodů. Prvním z těchto důvodů je ten, že ekologické zemědělství a s ním spojené biopotraviny jsou poslední dobou velmi diskutovaná témata. Mnoho lidí v současné době dává přednost právě biopotravinám před potravinami konvenčního zemědělství.

Dalším důvodem je ten, abych zjistila více o tomto tématu, ne jen to, že ekologické zemědělství je hospodařením bez používání chemikálií.

Otázka ekologického zemědělství, jak již bylo řečeno výše, je stále aktuální a rozšiřující se téma. Myslím si, že téměř všichni lidé vědí, že biopotraviny pochází z ekologického zemědělství, ale asi již málo kdo ví, že na těchto potravinách nestačí pouze nápis BIO, ale musí zde být také příslušná loga a další informace.

V současnosti trh s biopotravinami se velmi rychle rozrůstá. V obchodech je možné koupit snad již téměř cokoliv kvality BIO. Myslím si ale, že ne všechny potraviny kvality BIO jsou zdravé – např. sladkosti apod. Přesto je však kvalita těchto potravin bezesporu vyšší oproti potravinám konvenčního zemědělství, kde se jedná o to, že nepožíváme zbytečně jedy, které nevidíme.

I přesto, že kvalita biopotravin je vyšší oproti kvalitě potravin konvenčního zemědělství, tak dle mého názoru, nenastane nikdy situace, že by ekologické zemědělství zcela nahradilo konvenční. Je to otázka kvantity produkce, ale samozřejmě také otázka ceny. Produkty BIO mají vesměs vyšší cenu. Z ekonomického hlediska je to přirozené, že za větší kvalitu si lidé musí připlatit. Ale jestliže si běžný spotřebitel musí vybrat mezi stejně vypadajícími výrobky, které se liší pouze cenou, myslím si, že si vybere tu levnější variantu, protože je pro něho těžké platit za něco, co nevidí. I to bylo důvodem pro dotazníkové šetření ve věci ekologického zemědělství, aby bylo zjištěno mínění a postoje společnosti ohledně dané záležitosti.

2 Cíl a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem předložené diplomové práce je zmapování vývoje ekologického zemědělství v České republice ale také v Evropské unii, především vývoje výměry půdního fondu a počtu podniků v ekologickém zemědělství.

Vedle výše uvedeného hlavního cíle, je dílčím cílem zpřehlednění a rozbor základních pojmů týkající se dané problematiky a v neposlední řadě zmapování souvisejících právních norem a předpisů, jak pro Českou republiku, tak předpisů Evropské unie. V této pasáži práce jsou dále uvedena fakta o ekologickém zemědělství, která mají za cíl vyvrátit skeptické postoje vůči ekologickému zemědělství.

Dalším dílčím cílem je zaměření se na biopotraviny, kde jsou uvedeny jejich hlavní přednosti (kvalita), vysvětlení jejich vyšší ceny oproti konvenčnímu zemědělství a taktéž značení podléhající legislativě. V této části práce je dále sekundárním cílem rozbor konkrétního produktu ekologického zemědělství, a to konkrétně mléko kvality BIO.

Mezi další sekundární cíle patří analýza provedeného dotazníkového šetření, jež je předmětem vlastního zpracování práce. Dotazníkové šetření mělo za cíl získat potřebná data pro zmapování povědomí veřejnosti o ekologickém zemědělství, analýzu konzumace biopotravin mezi respondenty a také vyhodnocení závislosti mezi vybranými proměnnými, zjistit postoj veřejnosti k danému tématu a jejich názor na budoucí vývoj ekologického zemědělství,...

2.2 Metodika práce

První část diplomové práce je tvořena teoretickým úsekem, to je literární rešerší, která byla zpracována na základě studia dat z odborných materiálů, literatury a jiných dostupných validních zdrojů. Mezi tyto prameny patří zejména odborná literatura, právní předpisy a zákony, internetové zdroje, ale také publikace Ministerstva zemědělství.

Praktická část práce, neboli vlastní zpracování, se dělí do několika částí.

První z nich, se opírá o teorii časových řad, která je zpracována využitím softwaru STATISTICA, pomocí něž jsou odhadnuty předpovědi budoucího vývoje výměry zemědělské půdy a počtu podniků v ekologickém zemědělství v České republice.

Druhý úsek praktické části je zpracován na základě vyhodnocených kvantitativních primárních dat z dotazníkového šetření. Výsledky dotazníkového šetření jsou graficky zpracovány využitím výsečových grafů.

Třetí část vlastního zpracování se taktéž opírá o poznatky z provedeného dotazníkového šetření. Tato část je však zpracována pomocí matematicko-statistických metod, konkrétně χ^2 testu, kdy jsou testovány statistické hypotézy o závislostech mezi vybranými proměnnými.

Dotazníky k dané problematice (viz Příloha č. 3: Dotazník k diplomové práci) byly předloženy k vyplnění náhodnému vzorku lidí. Dotazníkové šetření proběhlo písemně (zasláním elektronickou cestou a následným přeposláním – princip „letadlo“ či „pyramida“) a dále také osobním dotazováním.

Odhadovaný počet respondentů byl očekáván ve výši přibližně dvě stě lidí. Při samotném průzkumu nebyla zjištěna žádná nepochopení, například některé otázky, ani žádné negativní zpětné vazby ze strany dotazovaných.

3 Základní pojmy

3.1 Zemědělská výroba

Zemědělská výroba spolu s navazující potravinářskou výrobou jsou jedním z tradičních odvětví národního hospodářství. České zemědělství disponuje dlouhou, stoletími prověřenou, tradicí, která nejenže zaručovala soběstačnost národa v základních potravinách, ale i tento středoevropský kout světa proslavila v zahraničí.¹

Zemědělství v České republice spadá do kompetence Ministerstva zemědělství ČR a zemědělská politika České republiky zahrnuje oblast zemědělské výroby, potravinářské výroby a lesní a vodní hospodářství.²

Zemědělská výroba má oproti jiným odvětvím určitá specifika, která jsou následující:³

- Závislost zemědělské výroby na přírodních podmínkách, které se odrážejí i v cenách půdy
- Nedokonalá konkurence v zemědělství, kdy velkou část zemědělských podniků představují malovýrobci, kteří jsou ve slabém, nevýhodném postavení vůči silným a monopolizovaným odběratelům jejich produkce i dodavatelům výrobních vstupů – stát může tento tržní tlak regulativními zásahy mírnit
- Biologický charakter výroby související s nárokem na důstojný život, důstojnou smrt, otázka ustájení, transportu a porážek hospodářských zvířat
- Ekologie a krajinaotvorba odrážející se ve snaze o zmírnění nepříznivých důsledků zemědělské činnosti (eroze, chemizace,...) ale také státní podpora alternativního způsobu zemědělství zaměřených na formování vyvážené kulturní krajiny
- Specifický produkt a jeho omezená skladovatelnost
- Existence meziprojektu, jež zemědělci sami vyrobí a spotřebují, čímž vznikají problémy s oceněním a v kalkulacích

¹ <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/> ze dne 19. 11. 2014 (upraveno autorkou)

² FOJTÍKOVÁ, Lenka a LEBIEDZIK, Marian. *Společné politiky EU: historie a současnost se zaměřením na Českou republiku*, s. 26 (upraveno autorkou)

³ KÖNIG, Petr a kol. *Rozpočet a politiky Evropské unie: příležitost pro změnu*, s. 199, 200 (upraveno autorkou)

- Nesoulad výrobního procesu s požadavky trhu – zemědělské podniky nemohou pružně reagovat na situaci trhu (poptávku), jelikož výrobní proces je dlouhodobý
- Nesoulad nákladů a výnosů především v rostlinné výrobě – náklady jsou rozloženy na celý rok, příjmy jsou jednorázové
- Vysoké požadavky na kvalitu, rostoucí veterinární opatření

Zemědělská výroba se dělí na odvětví - výrobu rostlinnou a výrobu živočišnou. Rostlinná výroba je základním odvětvím zemědělské výroby a zabývá se pěstováním rostlin, jejichž produkty slouží k výživě lidí a hospodářských zvířat a také jako průmyslové suroviny.⁴

Rostlinná výroba je závislá na dostupnosti orné půdy a je ovlivněna zejména výnosy, makroekonomickými nejistotami, stejně jako spotřebními vzory, jež mají velký dopad na ceny zemědělských komodit.⁵

Živočišná výroba je významná součást zemědělské výroby. Celosvětově živočišná výroba převažuje nad rostlinnou výrobou, však tuto převahu způsobují státy s rozvinutou tržní ekonomikou, kde živočišná výroba je vedoucím odvětvím zemědělské výroby.⁶

3.2 Ekologické zemědělství

Ekologické zemědělství je forma hospodaření v souladu s přírodou, s použitím techniky pěstování a šlechtitelských programů, které se nespolehají na rozpustná chemická hnojiva, pesticidy a herbicidy či umělé genetické modifikace. Tomuto typu zemědělství náleží soubor norem, jež jsou uznávané po celém světě. V mnoha zemích je toto hospodaření nazýváno "biologické" zemědělství.⁷

Ekologické neboli biologické zemědělství lze definovat jako metodu/způsob produkce, která klade největší důraz na ochranu životního prostředí i s ohledem na živočišnou výrobu - dobré životní podmínky zvířat. Vyhýbá se, nebo do značné míry

⁴ <http://www.zemedelskekomodity.cz/index.php/zivocisna-vyroba> ze dne 19. 11. 2014 (upraveno autorkou)

⁵ <http://data.oecd.org/agroutput/crop-production.htm> ze dne 10. 2. 2015 (upraveno autorkou)

⁶ <http://www.zemedelskekomodity.cz/index.php/zivocisna-vyroba> ze dne 19. 11. 2014 (upraveno autorkou)

⁷ <http://www.nefg-organic.org/ecological-farming/> ze dne 19. 11. 2014 (upraveno autorkou)

omezuje používání syntetických chemických vstupů, jako jsou hnojiva, pesticidy, přísady a léčivé přípravky.⁸

Jedná se o moderní formu obhospodařování půdy bez používání chemických vstupů a bez nepříznivých dopadů na životní prostředí, zdraví lidí a zdraví hospodářských zvířat. Tento zemědělský produkční systém patří mezi nedílnou součást agrární politiky České republiky a umožňuje produkovat vysoce kvalitní potraviny. Kromě produkce biopotravin přispívá ekologické zemědělství k lepším životním podmínkám chovaných zvířat, k ochraně životního prostředí a ke zvýšení biodiverzity prostředí.⁹

Tento typ zemědělství také prospívá volně žijícím druhům rostlin a živočichů. Ekologičtí zemědělci se též lépe starají o úrodnost půdy a dbají na pestrost pěstovaných rostlin. Na základě toho, lze konstatovat, že ekologické zemědělství zachraňuje naši přírodu pro další generace dětí.¹⁰

3.3 Ekologie

Ekologie, někdy nazývána jako ekonomika přírody, je studium environmentálních systémů.¹¹

Význam pojmu „ekologie“ byl od počátku chápán stejně jako dnes, tzn. ekologicky správná myšlení a jednání jsou taková, která nekazí vzájemný vztah člověka a životního prostředí a že nepůsobí přímo či nepřímo škody na zdraví lidstva, zvířectva či rostlin.¹²

Ekologie je vědou, jež se zabývá vzájemnými vztahy mezi živými organismy navzájem a prostředím v němž žijí. Původ tohoto slova je z řeckého výrazu „oikos“ označující dům, obydlí, okolí. Pojem ekologie zavedl do literatury v roce 1866 německý zoolog Haeckel, který svými pokusy prokázal, že změna prostředí vyvolá změny v žijícím organismu. Jako vědní obor byla ekologie uznána v roce 1910.¹³

⁸ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3433488/5564660/KS-SF-10-010-EN.PDF/d64ba3ea-6698-4f7e-9241-ec357e3bab11?version=1.0> ze dne 20. 1. 2015 (upraveno autorkou)

⁹ <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/> ze dne 19. 11. 2014 (upraveno autorkou)

¹⁰ GREGORA, M. *Kuchařka pro rodiče malých dětí*, s. 57 (upraveno autorkou)

¹¹ <http://www.eoearth.org/view/article/151932/> ze dne 19. 11. 2014 (upraveno autorkou)

¹² BERGER, K. *Úspory energie a ekologie*, s. 5 (upraveno autorkou)

¹³ <http://www.enviweb.cz/eslovník/50> ze dne 19. 11. 2014 (upraveno autorkou)

3.4 Ekologicky hospodařící subjekt

Ekologicky hospodařícím subjektem je subjekt podnikající v ekologickém zemědělství, a kterému Ministerstvo zemědělství udělilo registraci dle zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství. Veřejné údaje o subjektech podnikající v ekologickém zemědělství jsou přístupné v registru ekologických podnikatelů.¹⁴

V registru ekologických podnikatelů lze prohlédnout subjekt s určitým typem činnosti, kde pro jednotlivé typy činností jsou použity následující názvy s vysvětlením:¹⁵

- **Zemědělci** – ekologičtí zemědělci, dle zákona o ekologickém zemědělství "ekologičtí podnikatelé"; tato kategorie zahrnuje také zemědělce v přechodném období
- **Výrobci biopotravin** – osoby, které vyrábí biopotraviny za účelem jejich uvádění do oběhu
- **Obchodníci** – osoby uvádějící biopotraviny a bioprodukty do oběhu (ne konečnému spotřebiteli)
- **Dovozci** – dovozci biopotravin a bioproduktů ze třetích zemí
- **Vývozci** – vývozci biopotravin a bioproduktů do třetích zemí
- **Krmiva** – výrobci nebo dodavatelé ekologických krmiv
- **Rozmnožovací materiál** – výrobci nebo dodavatelé ekologického rozmnožovacího materiálu (bioosiv a biosadby)
- **Včelaři** – ekologičtí chovatelé včel
- **Chovatelé ryb** – ekologičtí chovatelé ryb
- **Pěstitelé hub** – ekologičtí pěstitelé hub
- **Volný sběr** – ekologičtí sběrači volně rostoucích rostlin
- **Ostatní** – jiné povahy činnosti

¹⁴ <https://eagri.cz/public/app/eagriapp/EKO/Prehled/> ze dne 19. 11. 2014 (upraveno autorkou)

¹⁵ <https://eagri.cz/public/app/eagriapp/EKO/Prehled/> ze dne 19. 11. 2014 (upraveno autorkou)

3.5 Zemědělská půda

Půda se řadí mezi základní a výchozí předpoklad existence všeho živého. Je prosycena nepřeberným množstvím mikroorganismů, tudíž je životem samým.¹⁶

Většina půdy je v zemědělství využita. Způsob využití tohoto důležitého přírodního zdroje je zásadní pro udržitelný rozvoj. To znamená přijímání správných rozhodnutí a ochranu před nežádoucím vývojem.¹⁷

Na půdu lze nahlížet z mnoha úhlů, můžeme ji vidět jen jako parcelu, území, majetek, ale od dob, kdy člověk začal domestikovat zvířata a pěstovat rostliny, chápeme půdu jako prostředek pro obstarání potravy. Zemědělská půda, tj. půda obdělávaná, je proto z části umělým systémem, který před vznikem zemědělství neexistoval. Z celého povrchu Země (cca 510 mil. km²) zabírá zemědělská půda přibližně 45 mil. km², z čehož je intenzivně obděláváno pouze 15 mil. km². Zbylých přibližně 2/3 tvoří louky, pastviny a nepravidelně obhospodařované půdy.¹⁸

Jednoduše řečeno, zemědělská půda je celková plocha, která je využita buď jako orná půda, trvalé travní porosty, trvalé kultury či zelinářské zahrady.¹⁹

Zemědělská půda není pouze výrobním faktorem pro zemědělské činnosti, ale také významným zdrojem sociálních přínosů a nákladů vyplývajících ze zemědělské výroby. Tyto zdroje mohou být jak pozitivní – např. ukládání uhlíku, regulace vodních toků, ale i negativní – např. chemické látky, emise, které mají vliv na kvalitu vzduchu a vody.²⁰

¹⁶ ŠMAJS, J., BINKA, B., ROLNÝ, I. *Etika, ekonomika, příroda*, s. 134 (upraveno autorkou)

¹⁷ <http://publications.naturalengland.org.uk/publication/35012> ze dne 19. 11. 2014 (upraveno autorkou)

¹⁸ ŠMAJS, J., BINKA, B., ROLNÝ, I. *Etika, ekonomika, příroda*, s. 134 (upraveno autorkou)

¹⁹ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3433488/5564660/KS-SF-10-010-EN.PDF/d64ba3ea-6698-4f7e-9241-ec357e3bab11?version=1.0> ze dne 20. 1. 2015 (upraveno autorkou)

²⁰ <http://data.oecd.org/agrland/agricultural-land-area.htm> ze dne 10. 2. 2015 (upraveno autorkou)

4 Ekologické zemědělství

Základem ekologického zemědělství je tzv. holistické chápání přírody, které je v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje.²¹

Zákon o ekologickém zemědělství (viz kapitola 4. 2. 1.) vymezuje ekologické zemědělství jako zvláštní druh zemědělského hospodaření, který dbá na životní prostředí a jeho jednotlivé složky stanovením omezení či zákazů používání látek a postupů, které zatěžují, znečišťují nebo zamořují životní prostředí nebo zvyšují rizika kontaminace potravního řetězce, a který zvýšeně dbá na vnější životní projevy a chování a na pohodu chovaných hospodářských zvířat v souladu s požadavky zvláštního právního předpisu.²²

Ekologické zemědělství se stalo reálnou alternativou našeho zemědělství a našlo za podpory Ministerstva zemědělství ČR již uplatnění. Organizuje se v několika sdruženích a svazech a dosáhlo srovnatelného rozsahu s rozvinutými evropskými státy. Pravidla ekologického zemědělství v České republice jsou jednotná a vycházejí ze zásad (principů) IFOAM (viz kapitola 4. 4.).²³

Garantem dodržování pravidel pro ekologické zemědělství je Ministerstvo zemědělství, a to jak národní, tak evropské legislativy. Ministerstvo dále administruje státní podporu pro ekologické zemědělce v rámci národních dotací a Programu rozvoje venkova a dále má v pověření výkonu realizaci strategických dokumentů rozvoje ekologického zemědělství.²⁴

Ekologické zemědělství je nejvíce kontrolovaným oborem produkce potravin.²⁵

4.1 Fakta o ekologickém zemědělství

Základem dobrých výnosů v ekologickém zemědělství je kvalitní, oživená a úrodná půda, která vyživuje rostliny. Výživa rostlin v ekologickém zemědělství je zajištěna pomocí přirozeného koloběhu živin v půdě. Odmitání používat průmyslová hnojiva má jak

²¹ <http://www.agronavigator.cz/ekozem/default.asp?ids=264&ch=26&typ=1&val=16773> ze dne 19. 11. 2014 (upraveno autorkou)

²² Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, § 3 (upraveno autorkou)

²³ PETR, J. a kol. *Ekologické zemědělství*, s. 10 (upraveno autorkou)

²⁴ <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/> ze dne 3. 2. 2015 (upraveno autorkou)

²⁵ http://eagri.cz/public/web/file/220655/Ekologicke_zemedelstvi_bez_mytu.pdf ze dne 10. 2. 2015 (upraveno autorkou)

logické tak i ekonomické důvody. Těmito důvody je skutečnost, že na výrobu syntetického dusíku je třeba velké množství energie a navíc rostliny přehnojené dusíkem jsou náchylnější na napadení chorobami a škůdci. Dále je i výroba pesticidů nákladná na energie, především ropu. Negativním důsledkem pesticidů je kontaminace prostředí a vod, negativní vliv na půdní organismy, ale i ostatní faunu a floru a také zanechávají rezidua v potravinách. Ekologické zemědělství má také vědecky ověřený pozitivní dopad na biologickou diverzitu.²⁶

Výnosnost oproti konvenčnímu zemědělství není tak dramaticky malá. **Výnosy** v dobře prováděném ekologickém zemědělství jsou **jen o málo nižší** (5–30 %) a mohou být někdy i vyšší než na špatně hospodařících farmách konvenčních. Existují studie (například Badgley, C., Moghtader, J., Quintero, E. at. al., 2006), které tvrdí, že ekologické zemědělství může, za současného stavu populace a výměry půdy na Zemi, uživit celou planetu.²⁷

Ekologické zemědělství může **příspěť k řešení řady problémů** jak ve vyspělých/bohatých zemích (př. řešení environmentálních problémů, snížení nadprodukce, šetření se zdroji a energiemi, k ochraně krajiny a biodiverzity a zdraví obyvatel), tak i v rozvojových/chudých zemích (př. zvýšení produkce bez potřeby nákupu drahých vstupů (umělá hnojiva, pesticidy, drahá technika,...)). Ekologické zemědělství rozhodným způsobem **příspěvá k řešení ekologických problémů světa.**²⁸

V případě onemocnění hospodářských zvířat jsou v rámci EZ **preferovány šetrnější přírodní formy léků**, homeopatika apod. **Pokud je však nezbytné** použít pro léčbu např. **antibiotika**, pak **se použijí**, jelikož zdraví zvířat a kvalita živočišné produkce jsou prioritní. Při léčbě zvířete antibiotiky se pak prodlužuje ochranná lhůta na použití produktu z léčeného zvířete (oproti běžným chovům až na dvojnásobně dlouhou dobu).²⁹

²⁶ http://eagri.cz/public/web/file/220655/Ekologicke_zemedelstvi_bez_mytu.pdf ze dne 10. 2. 2015
(upraveno autorkou)

²⁷ http://eagri.cz/public/web/file/220655/Ekologicke_zemedelstvi_bez_mytu.pdf ze dne 10. 2. 2015
(upraveno autorkou)

²⁸ http://eagri.cz/public/web/file/220655/Ekologicke_zemedelstvi_bez_mytu.pdf ze dne 10. 2. 2015
(upraveno autorkou)

²⁹ http://eagri.cz/public/web/file/220655/Ekologicke_zemedelstvi_bez_mytu.pdf ze dne 10. 2. 2015
(upraveno autorkou)

Vyšší cena biopotravin není způsobena pouze náklady ekologického zemědělce (zákaz používání průmyslových hnojiv, používání pouze biokrmiv apod.). Cena je navýšena při zpracování a obchodu a je dána menšími objemy vykupované a zpracovávané produkce a vyššími náklady zpracovatelů a obchodníků (náklady na certifikaci atd.). Cena bioproduktů je na závěr navýšena obchodníkem z důvodu toho, že **poptávka převyšuje nabídku**, a proto platí, je-li poptávka vzhledem k nabídce vysoká, pak jsou pochopitelně i ceny vysoké.³⁰

4.2 Legislativa ekologického zemědělství

Právní úprava ekologického zemědělství na úrovni států EU je podřízena kontrolním systémům ekologického zemědělství podmínkám Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a dále pravidel o zdraví zvířat a jejich dobrých životních podmínkách.³¹

4.2.1 Zákon č. 242/2000 Sb.

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, stanoví podmínky hospodaření v ekologickém zemědělství a podmínky pro výrobu biopotravin. Dále také upravuje systém osvědčování původu bioproduktů a biopotravin a jejich označování, jakož i výkon kontroly a dozoru nad dodržováním tohoto zákona.³²

Tento zákon Česká republika uvedla v platnost v době, kdy Rada Evropského společenství zdůrazňovala nutnost široké politické diskuse týkající se integrace ekologie a udržitelného rozvoje do Společné zemědělské politiky, v době kdy se Evropská komise pokoušela stanovit agroenvironmentální ukazatele a ukazatele hospodářských a sociálních dimenzí udržitelného zemědělství a rozvoje venkova, kdy začínala pravidelně sledovat

³⁰ http://eagri.cz/public/web/file/220655/Ekologicke_zemedelstvi_bez_mytu.pdf ze dne 10. 2. 2015 (upraveno autorkou)

³¹ <http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/ekologicke-zemedelstvi/> ze dne 3. 2. 2015 (upraveno autorkou)

³² Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, § 1

a vyhodnocovat strategii integrace ekologie a udržitelného rozvoje do Společné zemědělské politiky.³³

Přijetím tohoto zákona (z. č. 242/2000 Sb. o ekologickém zemědělství) se Česká republika zařadila mezi země, které si plně uvědomují význam a celospolečenskou prospěšnost ekologického zemědělství. Zákon má přispívat k ochraně spotřebitele a pomáhat vytvářet podmínky spravedlivé hospodářské soutěže mezi výrobcí potravin a biopotravin. Dále také má za cíl významně přispět k ochraně životního prostředí, ochraně a tvorbě krajiny, k zachování a k rozvoji venkovského prostředí. Tento zákon představuje symbolický krok českého zemědělského zákonodárství do 21. století.³⁴

V procesu příprav a schvalování zákona byly sledovány a zohledňovány následující cíle zákona:³⁵

- umožnit produkovat zemědělské suroviny a vyrábět potraviny vysoké kvality,
- přispět ke zlepšování vztahů zemědělského hospodaření s přirozenými ekosystémy a přírodními cykly,
- udržovat a zlepšovat dlouhodobou úrodnost půdy,
- umožnit účinnou ochranu vod, vodních zdrojů a chránit život ve vodě,
- podporovat biodiverzitu (vlastnost živých systémů vykazovat rozdílnost) a agrobiodiverzitu,
- podporovat biologickou diverzitu zvýšením počtu pěstovaných plodin a odrůd,
- podporovat rozmanitost chovaných plemen hospodářských zvířat,
- používat jak v zemědělství tak i při výrobě potravin co nejvíce obnovitelné zdroje,
- vytvářet harmonickou rovnováhu mezi pěstováním rostlin a chovem zvířat,
- poskytovat hospodářským zvířatům přirozené podmínky života,
- minimalizovat všechny formy znečištění,

³³ <http://www.agronavigator.cz/ekozem/default.asp?ids=264&ch=26&typ=1&val=16773> ze dne 3. 2. 2015 (upraveno autorkou)

³⁴ <http://www.agronavigator.cz/ekozem/default.asp?ids=264&ch=26&typ=1&val=16773> ze dne 3. 2. 2015 (upraveno autorkou)

³⁵ <http://www.agronavigator.cz/ekozem/default.asp?ids=264&ch=26&typ=1&val=16773> ze dne 3. 2. 2015 (upraveno autorkou)

- přispět k rozvoji ekologicky a společensky odpovědného zemědělského hospodaření, odpovědné výroby a prodeje potravin,
- umožnit rozvoj venkova a kvalitní život obyvatel na venkově

4.2.2 Legislativa EU

V evropské unii se ekologickým zemědělstvím označuje pouze taková zemědělská produkce, která je v souladu s nařízením Rady (EHS) č. 2092/91 ve znění pozdějších předpisů. Toto nařízení Rady vytvořilo ucelený rámec pro ekologickou rostlinnou i živočišnou produkci a pro označování, zpracovávání a marketing produktů ekologického zemědělství. Upravuje rovněž dovoz produktů ekologického zemědělství do Evropské unie.³⁶

Evropská rada ministrů zemědělství se v roce 2007 usnesla na Novém nařízení Rady (nařízení rady ES č. 834/2007). Toto nařízení stanovuje zásady, cíle, základní pravidla ekologické produkce a definování jakým způsobem musí být organické výrobky označeny.³⁷

Nařízení udalo nový směr pro rozvoj ekologického zemědělství s následujícími cíli:³⁸

- Udržitelné systémy pěstování
- Vysoce kvalitní výrobky
- Větší důraz na ochranu životního prostředí
- Více pozornosti na biologické rozmanitosti
- Vyšší standardy ochrany zvířat
- Důvěra spotřebitelů
- Ochrana zájmů spotřebitelů

³⁶ <http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=tsdpc440> ze dne 10. 2. 2015 (upraveno autorkou)

³⁷ http://ec.europa.eu/agriculture/organic/eu-policy/eu-legislation/brief-overview/index_en.htm ze dne 21. 1. 2015 (upraveno autorkou)

³⁸ http://ec.europa.eu/agriculture/organic/eu-policy/eu-legislation/brief-overview/index_en.htm ze dne 21. 1. 2015 (upraveno autorkou)

Ekologické zemědělství respektuje přírodní systémy a cykly. Biologické a mechanické výrobní procesy a s půdou související produkce by měla sloužit k dosažení udržitelnosti, bez použití geneticky modifikovaných organismů.³⁹

(Geneticky modifikovaný organismus (GMO) je organismus (kromě člověka) schopný rozmnožování, jehož dědičný materiál byl změněn genetickou modifikací provedenou některým z technických postupů stanovených zákonem. Nakládat s GMO a genetickými produkty lze jen na základě oprávnění dle právních předpisů tak, aby byla zajištěna ochrana zdraví člověka a zvířat, životního prostředí a biologické rozmanitosti).⁴⁰

Za přijetí nařízení o ekologickém zemědělství je odpovědný Evropský parlament společně s Radou. Nařízení Komise jsou vypracovávána ve spolupráci se **Stálým výborem pro ekologické zemědělství**. Stálý výbor pro EZ zahrnuje jednak zástupce ze všech členských zemí EU a jednak zástupce Komise jako předsedu.

Výbor byl zřízen pro zajištění úzké spolupráce s orgány odpovědnými za ekologický sektor a jednotné používání právních předpisů EU.⁴¹

4.3 Kontrolní subjekty v ČR

Pro zachování důvěry konzumentů v biopotraviny jsou u biopotravin aplikována, zejména v zemědělské prvovýrobě, mnohem přísnější pravidla, než u konvenčních. Všechny potraviny konvenční i biopotraviny, pro zajištění jejich bezpečnosti, podléhají kontrole, která je sledována od půdy, osiv, přes hnojiva, krmiva, kontrolu chovu hospodářských zvířat, zpracování a prodej potravin živočišného původu až po zpracování a prodej rostlinné produkce. Tím je v celé EU i v ČR zajištěna jakost a tzv. „nezávadnost“ všech potravin na našem trhu. Ekologické zemědělství, produkce a zpracování biopotravin je navíc podřízeno normám ekologického zemědělství a zpracování biopotravin.⁴²

³⁹ http://ec.europa.eu/agriculture/organic/eu-policy/eu-legislation/brief-overview/index_en.htm ze dne 21. 1. 2015 (upraveno autorkou)

⁴⁰ http://www.mzp.cz/cz/geneticky_modifikovane_organismy ze dne 21. 1. 2015 (upraveno autorkou)

⁴¹ http://ec.europa.eu/agriculture/organic/eu-policy/eu-legislation/regulatory-committee/index_en.htm ze dne 21. 1. 2015 (upraveno autorkou)

⁴² http://eagri.cz/public/web/file/220655/Ekologicke_zemedelstvi_bez_mytu.pdf ze dne 10. 2. 2015 (upraveno autorkou)

System ekologického zemědělství je podřízen úředním kontrolám jednotlivých členských států EU. V České republice toto koordinuje a dozoruje Ministerstvo zemědělství. Do tohoto systému jsou zapojeny také nestátní kontrolní a certifikační firmy, které kontrolují každý rok všechny provozy v systému ekologického zemědělství.⁴³

4.3.1 Státní kontrolní úřad

Úřední kontrolní činnost ekologického zemědělství na úrovni státu v České republice zajišťuje **Ústřední kontrolní a zkušební úřad** (dále ÚKZÚZ tento úřad je v provozu od 1. 1. 2010 v důsledku změny právní úpravy ekologického zemědělství v Evropském společenství zmíněné výše v kapitole 4.).⁴⁴

Mezi činnosti ÚKZÚZ v oblasti ekologického zemědělství patří:⁴⁵

- Provádění úředních kontrol, kdy součástí této kontroly může být i kontrola plnění podmínek pro vyplácení dotací v agroenvironmentálním opatření (AEO) pro Státní zemědělský intervenční fond (SZIF). Předmětem kontroly je vedení dokumentace, rostlinná produkce (hnojiva, přípravky na ochranu rostlin), živočišná produkce (krmiva, welfare zvířat) a identifikace a označování produktů ekologického zemědělství. Kontroly provádí Odbor kontroly zemědělských vstupů
- Vedení databáze osiv a sadbových brambor získaných ekologickým způsobem produkce. Databázi vede Odbor osiv a sadby
- Od 1. 1. 2010 vydávání výjimek na použití konvenčního osiva a sadby v ekologickém zemědělství. Výjimky vydává Odbor osiv a sadby.
- Kontrola ekologických sadů za účelem zjištění plnění podmínek pro vyplácení dotací v AEO. Kontroly provádí Odbor osiv a sadby.

⁴³ http://eagri.cz/public/web/file/220655/Ekologicke_zemedelstvi_bez_mytu.pdf ze dne 10. 2. 2015 (upraveno autorkou)

⁴⁴ <http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/ekologicke-zemedelstvi/> ze dne 3. 2. 2015 (upraveno autorkou)

⁴⁵ <http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/ekologicke-zemedelstvi/> ze dne 4. 2. 2015 (upraveno autorkou)

4.3.2 Soukromé kontrolní subjekty

Soukromé kontrolní subjekty zajišťují kontrolní činnosti spojené s vydáním osvědčení o původu bioproduktu, biopotraviny nebo ostatního bioproduktu.⁴⁶

Mezi soukromé kontrolní subjekty patří KEZ o. p. s., BIOKONT s. r. o. a ABCERT AG, které kontrolují ekologické zemědělství v každém stupni produkčního a zpracovatelského potravinového řetězce. Cílem je kontrola plnění pravidel a směrnic EZ, zakotvených v legislativě Evropské unie a národních předpisech. Kontroluje se celý systém, to znamená, nikoliv pouze složení konečných produktů či rezidua cizorodých látek v těchto produktech. Kvalita produktu je chápána jako výsledek kvality celého systému.⁴⁷

KEZ o. p. s. - první česká akreditovaná kontrolní a certifikační organizace, která zajišťuje odbornou nezávislou kontrolu a certifikaci v systému ekologického zemědělství v rámci celé ČR. Organizace byla založena v roce 1999, jejímž posláním je garance ekologického původu na všech stupních "výroby BIO". KEZ o. p. s. je v současnosti jediná česká certifikační organizace s mezinárodně platnou akreditací Českého institutu pro akreditaci v oblasti přírodní kosmetiky a biokosmetiky.⁴⁸

BIOKONT s. r. o. - česká kontrolní organizace, jež je pověřena kontrolní a certifikační činností v ekologickém zemědělství v České a Slovenské republice. Hlavními činnostmi jsou kontroly ekologického zemědělství, inspekce a certifikace BIO na území České a Slovenské republiky.⁴⁹

ABCERT AG – tato firma vznikla v roce 2002 splynutím kontrolních organizací Alicon a BioZert, které se zabývaly činnostmi v oblasti bio-kontroly. Pobočka firmy se sídlem v Brně (od 1. 1. 2006) vykonává kontrolní činnost s pověřením ministerstva zemědělství ČR.⁵⁰

⁴⁶ <http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/ekologicke-zemedelstvi/> ze dne 3. 2. 2015 (upraveno autorkou)

⁴⁷ http://eagri.cz/public/web/file/220655/Ekologicke_zemedelstvi_bez_mytu.pdf ze dne 10. 2. 2015 (upraveno autorkou)

⁴⁸ <http://www.kez.cz/nabidka-sluzeb> ze dne 3. 2. 2015 (upraveno autorkou)

⁴⁹ http://www.biokont.cz/images/o_spolecnosti_20130930.pdf ze dne 5. 2. 2015 (upraveno autorkou)

⁵⁰ <http://www.bio-info.cz/seznamy/firmy/abcert-ag> ze dne 21. 1. 2015 (upraveno autorkou)

4.4 Principy IFOAM

Principy IFOAM představují kořeny, z nichž ekologické zemědělství roste a rozvíjí se. Vyjadřují, jaký přínos může mít ekologické zemědělství pro svět. Jsou složeny z propojených etických zásad tak, aby inspirovaly hnutí ekologického zemědělství – v plné rozmanitosti, vývoj postojů, programů a norem.⁵¹

Pravidla ekologického zemědělství v České republice jsou jednotná a vycházejí ze zásad (principů) IFOAM.⁵²

Principy ekologického zemědělství IFOAM jsou následující:⁵³

- Princip zdraví: zdravá půda, rostliny, zvířata, lidé = zdravá planeta
- Princip spravedlnosti: rovnost a spravedlnost pro všechno živé
- Princip ekologie: emulace (=napodobení činnosti jednoho zařízení pomocí jiného zařízení) a udržení přírodních systémů
- Princip péče: péče pro budoucí generace

4.5 Statistika a průzkumy

4.5.1 Statistika ekologického zemědělství v České republice

V České republice se ekologické zemědělství začalo rozvíjet až od roku 1990. Ve srovnání se západní Evropou je to zhruba o 20 let později. Rozvoj však probíhal rychlým tempem.⁵⁴

Statistické údaje ekologického zemědělství pro Českou republiku jsou čerpány převážně z Ročenky ekologického zemědělství. Celkový vývoj ekologického zemědělství v ČR od roku 1990 je znázorněn níže.

⁵¹ <http://www.ifoam.org/en/organic-landmarks/principles-organic-agriculture> ze dne 5. 2. 2015 (upraveno autorkou)

⁵² PETR, J. a kol. *Ekologické zemědělství*, s. 10 (upraveno autorkou)

⁵³ <http://www.ifoam.org/en/organic-landmarks/principles-organic-agriculture> ze dne 5. 2. 2015 (upraveno autorkou)

⁵⁴ http://eagri.cz/public/web/file/220655/Ekologicke_zemedelstvi_bez_mytu.pdf ze dne 10. 2. 2015 (upraveno autorkou)

Uvedená tabulka níže (viz Tab. č. 1: Vývoj výměry zemědělské půdy a počtu farem v EZ) dokládá oblibu ekologického zemědělství. Tento fakt dokládá i zvyšující se počet podniků v ekologickém zemědělství.

Tab. č. 1: Vývoj výměry zemědělské půdy a počtu farem v EZ

Rok	Počet farem hospodářských v EZ	Celková výměra půdy v EZ (ha)	Podíl z celkové výměry ZPF (%)	Meziroční změna počtu farem v EZ (%)	Meziroční změna celkové výměry půdy v EZ (%)
1990	3	480	–	–	–
1991	132	17 507	0,41	–	–
1992	135	15 371	0,36	2,3	-12,2
1993	141	15 667	0,37	4,4	1,9
1994	187	15 818	0,37	32,6	1,0
1995	181	14 982	0,35	-3,2	-5,3
1996	182	17 022	0,40	0,6	13,6
1997	211	20 239	0,47	15,9	18,9
1998	348	71 621	1,67	64,9	253,9
1999	473	110 756	2,58	35,9	54,6
2000	563	165 699	3,86	19,0	49,6
2001	654	217 869	5,09	16,2	31,5
2002	721	235 136	5,50	10,2	7,9
2003	810	254 995	5,97	12,3	8,4
2004	836	263 299	6,16	3,2	3,3
2005	829	254 982	5,98	-0,8	-3,2
2006	963	281 535	6,61	16,2	10,4
2007	1 318	312 890	7,35	36,9	11,1
2008	1 946	341 632	8,04	47,6	9,2
2009	2 689	398 407	9,38	38,2	16,6
2010	3 517	448 202	10,55	30,8	12,5
2011	3 920	482 927	11,40	11,5	7,7
2012	3 923	488 483	11,56	0,1	1,2
2013	3 926	493 896	11,70	0,1	1,1

Zdroj: http://www.bioinstitut.cz/documents/rocenka_EZ_2013_web.pdf, 2015

Dle výše uvedené tabulky vyplývá, že celková výměra ekologicky obhospodařovaných ploch ke konci roku 2013 vzrostla na téměř 494 tis. ha, což představuje podíl 11,7 % z celkové výměry zemědělské půdy ČR. Meziroční nárůst

ploch je přibližně na stejné úrovni jako v předchozím roce a není už tak výrazný jako v předchozích letech.⁵⁵

Počet ekologických zemědělců stagnoval. Ke konci roku hospodařilo ekologickým způsobem 3 926 ekofarem (cca 15 % registrovaných zemědělských podnikatelů v ČR). Zpomalení nárůstu počtu zemědělců i ploch vstupujících do ekologického zemědělství je způsobeno zejména zastavením příjmu žádostí o zařazení do opatření „Ekologické zemědělství“ v rámci Agroenvironmentálních opatření (AEO) pro nové žadatele od roku 2012.⁵⁶

Tab. č. 2: Vývoj struktury půdního fondu v EZ v letech 1999–2013

Užití půdy	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Orná půda	13 776	15 295	19 164	19 536	19 637	19 694	20 766	23 479	29 505	35 178	44 906	54 717	59 281	58 625	56 286
Trvalé travní porosty	96 044	149 705	195 633	211 924	231 683	235 379	209 956	232 190	257 899	281 596	329 232	369 057	398 061	404 950	412 158
Trvalé kultury (sady, vinice, chmelnice)	359	462	963	898	928	1 170	820	1 196	1 870	3 105	4 331	5 939	7 429	7 693	7 837
Ostatní plochy ²⁾	576	237	2 354	2 778	2 747	7 056	23 440	24 671	23 616	21 753	19 937	18 054	18 157	17 215	17 615
Celková plocha¹⁾	110 755	165 699	218 114	235 136	254 995	263 299	254 982	281 536	312 890	341 632	398 406	447 767	482 927	488 483	493 896

1) Pro výměru celkové plochy v EZ v roce 2001 existují dva různé oficiální údaje (218 114 ha a 217 869 ha). Pro výměry v roce 2010 existují dva různé údaje (448 202 ha a 447 767 ha). Zde byly použity údaje ÚZEI po zpřesnění oficiálních údajů.

2) Ostatní plochy v roce 2009 zahrnují navíc výměru rybníků (19 890 ha + 47 ha), v ostatních letech jde pouze o ostatní plochy zemědělské půdy.

Zdroj: MZe a REP (údaje vždy k 31. 12. daného roku).

Zdroj: http://www.bioinstitut.cz/documents/roценка_EZ_2013_web.pdf, 2015

Celková výměra půdního fondu v ekologickém zemědělství se od roku 1999 zvyšuje. V roce 2013 celková plocha činila 493 896 ha. Údaj celkové výměry půdního fondu je způsoben především zvyšující se plochou trvalých travních porostů a dále také trvalými kulturami. Trvalé travní porosty z pohledu užití půdy v EZ dlouhodobě dominují, v roce 2013 s výměrou přesahující 410 tis. ha. Jejich plocha se však s růstem celkové výměry ekologicky obhospodařované půdy od roku 2003, kdy byl jejich podíl nejvyšší (90,86 %), již výrazně nezvyšuje. Od roku 2007 stoupala významně výměra trvalých kultur, což je způsobeno zejména navýšením plateb na tuto produkci, ale také

⁵⁵ http://www.bioinstitut.cz/documents/roценка_EZ_2013_web.pdf ze dne 20. 1. 2015 (upraveno autorkou)

⁵⁶ http://www.bioinstitut.cz/documents/roценка_EZ_2013_web.pdf ze dne 20. 1. 2015 (upraveno autorkou)

např. posílením know-how v oblasti pěstování ovoce a vína v kvalitě bio. Orná půda i ostatní plochy mají flukтуаční vývoj na celkové ploše půdního fondu.⁵⁷

Česká republika dlouhodobě patří k zemím, kde průměrná velikost ekofarmy výrazně převyšuje evropský průměr, který se pohybuje okolo 40 ha. V roce 2001 činila průměrná velikost ekofarmy v České republice 333 ha, od tohoto roku dlouhodobě klesá. V posledních letech se průměrná velikost ekofarmy drží na podobné úrovni a v roce 2013 činila 126 ha. Je to způsobeno jak dělením stávajících farem na menší celky, tak i vstupem nových farem s nižší výměrou. Přesto stále platí, že průměrná výměra ekofarmy je větší než u farmy konvenční (76 ha v roce 2013) a výrazně převyšuje EU-27 průměr (40 ha). Z pohledu velikostní struktury ekologických podniků je nejčastější rozloha ekofarem v rozmezí 10 – 50 ha a podíl této kategorie od roku 2007 do 2011 každoročně rostl. Tato kategorie zůstává jednoznačně nejčastější velikostní kategorií s 37,5% podílem. V roce 2013 byl největší procentní pokles farem zaznamenán u kategorie 1 000 až 2 000 ha a došlo k jejich přesunu do kategorií 50 - 100 ha a 500 - 1 000 ha.⁵⁸

Následující tabulka obsahuje vývoj počtu podniků hospodařících v ekologickém zemědělství. Při srovnání s tabulkou č. 1: Vývoj výměry zemědělské půdy a počtu farem v EZ, si lze všimnout drobných nesrovnalostí ohledně počtu podniků v EZ v letech 2012 a 2013. V roce 2012 tento rozdíl činí 11 podniků a v roce 2013 je rozdíl 134 podniků. Tyto rozdíly jsou způsobeny tím, že údaje v tabulce č. 1: Vývoj výměry zemědělské půdy a počtu farem v EZ, byly nově zpracovány na základě údajů z Registru ekologických podnikatelů (REP). Údaje v tabulce níže jsou použity z Ministerstva zemědělství.

⁵⁷ http://www.bioinstitut.cz/documents/rocenka_EZ_2013_web.pdf ze dne 20. 1. 2015 (upraveno autorkou)

⁵⁸ http://www.bioinstitut.cz/documents/rocenka_EZ_2013_web.pdf ze dne 20. 1. 2015 (upraveno autorkou)

Tab. č. 3: Počet podniků v EZ

<i>Rok</i>	Počet podniků celkem
1990	3
1991	132
1992	135
1993	141
1994	187
1995	181
1996	182
1997	211
1998	348
1999	473
2000	563
2001	654
2002	721
2003	810
2004	836
2005	829
2006	963
2007	1318
2008	1 946
2009	2 689
2010	3 517
2011	3 920
2012	3 934
2013	4 060

Zdroj:http://eagri.cz/public/web/file/308851/Statistika_EZ_zakladni_31._12._2013.pdf, 2015

V tabulce výše (viz Tab. č. 3: Počet podniků v EZ) si lze všimnout rostoucí oblíbenosti ekologického zemědělství. Každoročně vznikají nové podniky, ačkoli již ne v takové míře jakož tomu bylo v letech 2008, 2009.

V následující tabulce níže je aktualizovanější počet ekologických subjektů, a to k datu 3. 2. 2015. Celkový počet subjektů hospodařících v EZ je k tomuto datu opět vyšší, a to celkem 4 429. V tabulce je dále k vidění rozdělení těchto subjektů dle typu činností (ekologický zemědělec, výrobce biopotravin, distributor, výrobce/dodavatel ekologických krmiv, výrobce/dodavatel ekologického rozmnožovacího materiálu, ekologický chovatel včel, ekologický chovatel ryb, ekologický pěstitel hub, ekologický sběrač volně rostoucích rostlin a ostatní činnosti). Nejvíce subjektů dle typu činnosti působí jako ekologický zemědělec a nejmenší zastoupení mají ostatní činnosti a ekologický pěstitel hub.

Celkem 216 ekologických zemědělců je také zároveň výrobcem biopotravin. Tabulku celkového počtu ekologických subjektů (viz níže) lze vidět aktualizovanou k dnešnímu datu tohoto roku či k 31. 12. předchozích let na Ministerstvu zemědělství.

Tab. č. 4: Počet podniků v EZ k 3. 2. 2015

Celkový počet ekologických subjektů	4429
Ekologické subjekty podle typu činnosti	Počet
Ekologický zemědělec	3892
Výrobce biopotravin	509
• z toho: Faremní zpracovatel	203
Distributor	367
• z toho: Dovozece ze 3. zemí	110
• z toho: Vývozce do 3. zemí	54
Výrobce nebo dodavatel ekologických krmiv	38
Výrobce nebo dodavatel eko. rozmnož. materiálu	34
Ekologický chovatel včel	16
Ekologický chovatel ryb	19
Ekologický pěstitel hub	3
Ekol. sběrač volně rostoucích rostlin	10
Ostatní	2
Souběh vybraných činností	Počet
Ekologický zemědělec, který je současně distributorem	54
Výrobce biopotravin, který je současně distributorem	148
Ekologický zemědělec, který je současně výrobcem biopotravin	216

Zdroj:

<https://eagri.cz/public/app/eagriapp/EKO/Prehled/StatistikaPocetEP.aspx?stamp=1422997602288>, 2015

Atraktivita ekologického zemědělství je způsobena možná i finančními prostředky v rámci agroenvironmentálního opatření „Ekologické zemědělství“. Od roku 2007 byla podpora ekologickým zemědělcům na plochu vyplácena v rámci Programu rozvoje venkova 2007 – 2013. Výše dotace byla pro rok 2013 následující:⁵⁹

⁵⁹ http://eagri.cz/public/web/file/308851/Statistika_EZ_zakladni_31._12._2013.pdf ze dne 20. 1. 2015 (upraveno autorkou)

- 155 EUR/ha při hospodaření na orné půdě, s výjimkou pěstování zeleniny nebo speciálních bylin,
- 89 EUR/ha při hospodaření na travních porostech pro 100 % ekologického zemědělce (bez souběhu s konvenčním zemědělstvím), 71 EUR/ha pro zemědělce se souběhem
- 849 EUR/ha, při obhospodařování vinic, ovocných sadů nebo chmelnic/ 510 EUR/ha při obhospodařování extenzivních ovocných sadů
- 564 EUR/ha při pěstování zeleniny nebo speciálních bylin na orné půdě

Od roku 2007 jsou ekologičtí zemědělci a výrobci biopotravin bodově zvýhodněni také v následujících investičních opatřeních Programu rozvoje venkova (Osa I a III), a to v modernizaci zemědělských podniků, zahájení činnosti mladých zemědělců, přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům, podpora cestovního ruchu, diverzifikace činností nezemědělské povahy.⁶⁰

Vyplacené finanční prostředky v ekologickém zemědělství jsou zpřehledněny v tabulce níže.

Tab. č. 5: Dotace v ekologickém zemědělství

Rok	Vyplacené finanční prostředky
1998	48 091 000
1999	84 168 000
2000	89 101 971
2001	167 966 104
2002	210 861 131
2003	230 810 809
2004	292 200 000
2005	285 828 855
2006	304 995 064
2007	536 410 176
2008	687 594 517
2009	980 809 000
2010	1 154 028 000
2011	1 160 709 973
2012	1 245 193 855
2013	1 256 975 454

Zdroj:http://eagri.cz/public/web/file/308851/Statistika_EZ_zakladni_31._12._2013.pdf, 2015

⁶⁰ http://eagri.cz/public/web/file/308851/Statistika_EZ_zakladni_31._12._2013.pdf ze dne 20. 1. 2015 (upraveno autorkou)

Z celkového počtu subjektů hospodařících v ekologickém zemědělství uvedlo 364 ekofarem (tj. 9 %), že provozovalo v roce 2013 souběžně ekologické i konvenční hospodaření. Podobného výsledku bylo dosaženo i v předchozích letech. Srovnatelného výsledku dosáhneme při srovnání údajů z REP, přičemž z celkového počtu ekozemědělců registrovaných k 31. 12. 2013 v EZ mělo souběh konvenčního a ekologického režimu 11,3 %.⁶¹

4.5.2 Statistika ekologického zemědělství v EU

V Evropské unii dochází k velmi rychlému rozvoji ekologického zemědělství. Během uplynulého desetiletí vzrostla v EU rozloha zemědělské půdy obdělávané ekologicky ročně v průměru o půl milionů hektarů.⁶²

Tab. č. 6: Plocha v ekologickém zemědělství v EU/Evropě

GEO/TIME	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
European Union (28 countries)	:	:	:	:	:	:	:	:	:	5,7
European Union (27 countries)	:	:	3,6	3,7	4	4,4	4,7	5,2	5,5	5,7
European Union (25 countries)	:	3,6	3,9	4,1	4,4	4,8	5,1	5,6	:	:
European Union (15 countries)	4	4,1	4,2	4,4	4,6	5	5,3	6,4	:	:
Belgium	1,7	1,7	1,7	2,1	2,4	2,6	3	3,6	4,1	4,4
Bulgaria	:	:	0,2	0,1	0,3	0,3	0,2	0,5	0,5	0,8
Czech Republic	7	7,2	7,1	7,2	8,2	9	10,6	12,4	13,1	13,1
Denmark	6,3	5,8	4,9	5,1	5	5,6	5,9	6,1	6,1	7,3
Germany (until 1990 former territory of the FRG)	4,3	4,5	4,7	4,9	5,1	5,4	5,6	5,9	6,1	5,8
Estonia	:	7,2	7,2	9,6	8,7	9,6	11	12,8	14,1	14,9
Ireland	0,7	0,7	0,8	0,9	1	1	1,1	1,1	1,1	1,1
Greece	6,4	6,5	7,6	7,6	7	7,8	8,5	8,4	5,2	11,1
Spain	2,9	2,9	3,1	3,7	4	5,3	6,6	6,7	7,5	7,5
France	1,9	1,8	1,9	1,7	1,9	2	1,9	2,9	3,4	3,6
Croatia	:	:	:	:	:	:	:	:	:	2,4
Italy	7	6,4	7,3	7,9	7,9	7,5	8,1	8,6	8,4	8,9
Cyprus	:	0,6	1	1,2	1,5	1,6	2,6	2,8	2,9	3,4
Latvia	:	1,6	6,8	9,4	8,1	8,9	8,7	9,2	10,1	10,6
Lithuania	:	1,4	2,3	3,5	4,5	4,6	4,8	5,2	5,4	5,5
Luxembourg	2,3	2,5	2,4	2,4	2,6	2,7	2,7	2,8	2,8	2,7
Hungary	2	2,3	2,2	2,1	1,8	2,1	2,4	2,4	2,3	2,4
Malta	:	0	0,1	0,2	0,3	0,4	0,5	0,2	0,2	0,3
Netherlands	2,2	2,5	2,5	2,5	2,5	2,6	2,6	2,5	2,5	2,6
Austria	15,4	16,0	16,7	16,7	17,0	17,4	18,5	19,5	19,6	18,6
Poland	0,2	0,5	1	1	1,8	2	2,3	3,3	4,1	4,6
Portugal	3,2	5,6	6,2	7,2	6,3	5,7	4,3	5,8	6,1	6,1
Romania	:	:	0,7	0,8	1	1	1,2	1,3	1,6	2,1
Slovenia	:	4,6	4,6	5,5	5,9	6,1	6,3	6,4	7	7,3
Slovakia	2,2	2,6	4,6	6,2	6,1	7,3	7,5	9,1	8,6	8,6
Finland	7,1	7,2	6,5	6,3	6,6	6,5	7,2	7,4	8,2	8,7
Sweden	7,2	7	7	7,2	9,9	10,9	12,8	14,3	15,7	15,8
United Kingdom	3,9	3,9	3,5	3,4	3,7	4,1	4,2	4,1	3,7	3,4
Norway	3,7	3,9	4,2	4,3	4,7	5,1	5,5	:	:	:
Switzerland	:	:	11	:	:	:	:	:	:	:

Zdroj: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>, 2015

⁶¹ http://www.bioinstitut.cz/documents/rocnka_EZ_2013_web.pdf ze dne 20. 1. 2015 (upraveno autorkou)

⁶² http://ec.europa.eu/agriculture/organic/organic-farming/index_cs.htm ze dne 20. 1. 2015 (upraveno autorkou)

Tabulka výše udává přehled plochy (v procentech) zařazené do ekologického zemědělství v jednotlivých státech Evropské unie/Evropy, od roku 2003 do roku 2012. Některá data jsou uvedena na základě odhadu. Odhad dat byl proveden pro rok 2013 téměř u všech států a také za rok 2012 u České republiky, ale i u jiných států. Z tabulky však lze, i přes odhady dat, spatřit rostoucí trend v ekologickém zemědělství, kdy roste procento plochy (podíl ploch zařazených do EZ na celkové zemědělské ploše) zařazené do toho typu zemědělství.

Počet ekologických výrobců je uveden v tabulce níže. Údaje za rok 2013 jsou však dočasnými údaji. Dle těchto prozatímních údajů, celkový počet těchto výrobců v rámci ekologického zemědělství v Evropské unii čítá 3 256 409 (bez kandidátských zemí).

Tab. č. 7: Počet ekologických výrobců v EU/Evropě

GEO/TIME	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Belgium	659	720	774	825	889	941	1 131	1 256	1 435	1 487
Bulgaria	:	482	158	240	254	446	718	1 562	2 754	3 854
Czech Republic	842	835	963	1 314	1 842	2 665	3 500	3 904	3 926	3 930
Denmark	3 166	3 036	2 794	2 841	2 754	2 694	2 677	2 687	2 661	2 604
Germany (until 1990 former territo	16 603	17 020	17 557	18 703	19 813	21 047	21 942	22 506	23 213	23 459
Estonia	:	1 016	1 176	1 220	1 245	1 278	1 356	1 431	1 478	1 553
Ireland	840	957	1 068	1 140	1 170	1 328	1 366	:	1 263	1 398
Greece	9 282	15 669	23 880	23 781	23 372	23 665	21 161	18 456	27,448	26,986
Spain	16 013	15 261	16 645	18 096	21 237	25 293	27 877	32 195	30 469	30 548
France	11 059	11 402	11 640	11 978	:	:	20 645	23 135	24 485	25 486
Croatia	:	:	:	:	632	814	924	1 343	1 414	1 609
Italy	36 955	44 860	45 115	45 221	44 371	42 925	41 807	41 831	43 852	45 982
Cyprus	159	:	:	:	:	732	:	:	746	:
Latvia	1 043	2 873	4 095	4 108	4 203	4 017	3 593	3 484	3 496	3 473
Lithuania	:	:	:	:	2 772	2 652	2 623	:	2 527	2 585
Luxembourg	66	74	:	81	:	77	:	:	:	:
Hungary	1 731	:	:	1 612	1 429	1 620	1 577	1 439	1 563	1 679
Malta	1	6	10	:	18	17	9	11	12	8
Netherlands	1 383	1 377	1 362	1 374	1 402	1 413	1 462	1 646	1 658	1 650
Austria	19 826	20 391	20 162	19 922	20 089	21 000	22 132	22 058	21 843	:
Poland	3 760	7 182	9 187	11 870	14 896	17 092	20 578	23 427	25 946	26 626
Portugal	1 379	1 577	1 696	1 949	2 694	2 299	3 371	3 563	:	:
Romania	:	:	:	:	:	3 078	2 986	9 443	15 315	14 901
Slovenia	1 555	1 724	1 953	:	2 067	2 096	2 218	2 363	2 682	3 053
Slovakia	117	195	265	280	346	363	394	365	362	351
Finland	4 960	4 631	4 029	4 041	3 991	4 043	4 022	4 114	4 322	4 284
Sweden	4 726	3 019	5 623	2 848	3 686	4 602	5 083	5 524	5 601	5 586
United Kingdom	4 321	4 263	4 639	5 506	5 383	5 156	4 949	4 650	4 281	3 918
Iceland	:	:	:	:	:	:	:	:	:	33
Norway	2 549	2 567	2 501	2 611	2 702	2 851	2 805	2 725	2 590	2 452
Switzerland	6 373	6 420	6 299	6 199	5 996	5 782	5 659	:	:	:
Serbia	:	:	:	:	:	:	:	:	:	1 282
Turkey	:	:	:	:	:	:	:	:	:	65 042

Zdroj: <http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>, 2015

V Evropské unii existují tři hlavní typy plodin pěstovaných v rámci ekologického zemědělství. Mezi tyto plodiny patří polní plodiny (především obiloviny, čerstvá zelenina, zelená píce a průmyslové plodiny), trvalé plodiny (hlavně ovocné stromy a bobule, olivové háje a vinice) a pastviny a louky. Nejoblíbenějšími chovanými druhy, pro podniky hospodařící ekologicky, jsou skot a ovce. Mezi hlavní průmyslové činnosti v EZ jsou zpracování a konzervování masa a výroba masných výrobků, jakož i zpracování a konzervování ovoce a zeleniny.⁶³

Tab. č. 8: Produkce masa (v 1000 kg) v EU/Evropě

GEO/TIME	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Belgium	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Bulgaria	:	:	:	:	0	0	:	:	:	:
Czech Repu.	:	:	724	6 715	4 830	5 894	7 266	7 176	8 290	10 097
Denmark	:	:	:	:	:	:	:	:	13 310	14 500
Germany (u	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Estonia	:	:	:	:	1 067	1 158	987	1 217	1 546	1 400
Ireland	:	:	:	1 375	1 565	1 740	:	:	:	291 404
Greece	:	:	:	:	:	:	1 346	:	:	814
Spain	:	:	:	:	:	:	:	25 039	:	26 661
France	:	:	:	:	:	:	:	:	:	21 559
Croatia	:	:	:	:	:	:	:	:	1	5
Italy	:	:	:	:	:	:	:	:	278 868	168 070
Latvia	:	:	552	1 383	1 758	5 343	2 767	2 407	3 917	3 234
Lithuania	:	:	:	:	:	:	9 009	773	:	1 655
Luxembourg	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Hungary	:	:	:	:	:	:	:	:	:	906
Malta	:	:	0	:	:	:	:	:	:	:
Netherlands	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Poland	:	:	:	:	:	:	1 459	2 894	227	146
Romania	:	:	:	:	:	0	:	:	4	1
Slovenia	:	1 272	5 432	:	1 161	1 040	153	68	134	295
Slovakia	16	6	:	6	12	:	:	443	49	:
Finland	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Norway	:	:	:	:	:	1 809	:	2 283	2 283	2 147

Zdroj:

http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=food_pd_dmorg&lang=en, 2015

Produkce masa dle Eurostatu zahrnuje data do roku 2012. Dle tabulky (Tab. č. 8: Produkce masa (v 1000 kg) v EU/Evropě), nejvyšším producentem masa celkem je (bylo) Irsko a také Itálie. Údaje produkce masa těchto států jsou způsobeny především produkcí hovězího a skopového masa. Celková suma produkce masa čítá 542 894 tun. Produkce masa dle jednotlivých druhů mas (skopové, hovězí, vepřové a kozí) lze nalézt v databázi Eurostatu.

⁶³ <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3433488/5564660/KS-SF-10-010-EN.PDF/d64ba3ea-6698-4f7e-9241-ec357e3bab11?version=1.0> ze dne 20. 1. 2015 (upraveno autorkou)

5 Biopotraviny

Biopotraviny jsou potraviny, které pocházejí z ekologického zemědělství. Tyto potraviny jsou označeny BIO a význam této značky se v posledních letech zvyšuje.⁶⁴

Tyto potraviny neobsahují zbytky pesticidů ani průmyslových hnojiv.⁶⁵

Spotřebitel má proto záruku původu potraviny z kontrolovaných zdrojů a postupů v prvovýrobě i ve zpracovatelském úseku. Bioproduktem mohou být obiloviny, ovoce, zelenina, vejce a také živá zvířata.⁶⁶

Biopotraviny podléhají zvláštní legislativě a musí být označeny příslušným logem. Obsah kontaminantů v těchto biopotravinách není stanoven zvláštními normami, ale většinou bývá nižší než v potravinách z konvenčního zemědělství. Naopak může být vyšší obsah mikroorganismů a přírodních toxických látek, proto tyto potraviny vyžadují stejně přísnou kontrolu zdravotní nezávadnosti jako běžné potraviny.⁶⁷

Jednou z hlavních předností biopotravin je, že neobsahují cizí chemické látky, geneticky modifikované organismy či rezidua pesticidů, protože jejich používání je v ekologickém zemědělství zakázané a zákaz přísně kontrolován. Právě obava z negativního vlivu chemikálií používaných v konvenčním zemědělství, je jedním z hlavních důvodů zvyšujícího se zájmu konzumentů o biopotraviny.⁶⁸

5.1 Kvalita biopotravin

Kvalita produktu se dá chápat jako výsledek kvality celého zemědělského systému. Tudíž se do pojmu biokvalita kromě obvyklých vlastností produktu, jako jsou vnější kvalita (tvar, barva, velikost atd.), technologická kvalita (skladovací a procesní vlastnosti atd.), biologická kvalita (žádoucí a nežádoucí obsahy látek atp.), zahrnují navíc i další parametry a dimenze, týkající se celého systému, jako jsou environmentální aspekty (vliv produkce, zpracování, distribuce, spotřeba energie a zdrojů, atd. na prostředí), sociálně-psychologické aspekty (pracovní prostředí zemědělce, obava konzumentů ze zdravotních

⁶⁴ VEBER, J. a kol. *Řízení jakosti a ochrana spotřebitele*, s. 61 (upraveno autorkou)

⁶⁵ GREGORA, M. *Kuchařka pro rodiče malých dětí*, s. 57 (upraveno autorkou)

⁶⁶ Piňha, J., Poledne, R. *Zdravá výživa pro každý den*, s. 48 (upraveno autorkou)

⁶⁷ Piňha, J., Poledne, R. *Zdravá výživa pro každý den*, s. 48 (upraveno autorkou)

⁶⁸ http://eagri.cz/public/web/file/220655/Ekologicke_zemedelstvi_bez_mytu.pdf ze dne 10. 2. 2015 (upraveno autorkou)

rizik, atd.) a eticko-morální aspekty (způsob chovu zvířat, názor konzumentů na způsob produkce, atd.).⁶⁹

Biopotraviny, zejména surové či nezpracované, obsahují oproti konvenčním způsobem vyrobeným potravinám větší množství beta-karotenu, vitaminů C, D a E, které podporují zdraví polyfenolů, flavonoidy, které pomáhají odvrátit srdeční choroby, esenciální mastné kyseliny a nezbytné minerály.⁷⁰

Studie dále ukazují, že biopotraviny mají zpravidla vyšší obsah enzymů, minerálů, antioxidantů a pro lidské zdraví prospěšných mastných kyselin, bílkovin, lepší biologickou kvalitu (složení), lepší sensorické a skladovací vlastnosti a nižší obsah mykotoxinu a nitrátu atd.⁷¹

Biopotraviny jsou průměrně až o 25 % výživnější, pokud jde o vitamíny a minerální látky, nežli produkty získané z průmyslového zemědělství. Organická pšenice, rajčata, brambory, zelí, cibule a salát mají o 20 až 40 % více živin než běžné potraviny. Organické potraviny obsahují kvalitativně vyšší úroveň základních minerálů (vápník, hořčík, železo a chrom). Biopotraviny neobsahují potravinářské přídatné látky, látky zvýrazňující chuť, umělá sladidla, znečišťující látky nebo konzervační látky, které mohou způsobit zdravotní problémy.⁷²

Konzumace biopotravin má potenciál pozitivně ovlivnit autismus, poruchy učení, cukrovku, rakovinu, ischemické choroby srdeční, alergie, osteoporózu, migrény, demence a hyperaktivitu.⁷³

Zvířata, která jsou krmená produkty z ekologického zemědělství, většinou vykazují větší fertilitu (plodnost) a odolnost vůči chorobám a větší využitelnost krmiv. V této

⁶⁹ http://eagri.cz/public/web/file/220655/Ekologicke_zemedelstvi_bez_mytu.pdf ze dne 10. 2. 2015
(upraveno autorkou)

⁷⁰ <http://www.organicconsumers.org/organlink.cfm&prev=search> ze dne 19. 11. 2014 (upraveno autorkou)

⁷¹ http://eagri.cz/public/web/file/220655/Ekologicke_zemedelstvi_bez_mytu.pdf ze dne 10. 2. 2015
(upraveno autorkou)

⁷² <http://www.organicconsumers.org/organlink.cfm&prev=search> ze dne 19. 11. 2014 (upraveno autorkou)

⁷³ <http://www.organicconsumers.org/organlink.cfm&prev=search> ze dne 19. 11. 2014 (upraveno autorkou)

souvislosti může být zajímavé, že preferenční pokusy se zvířaty ukázaly, že pokusná zvířata téměř bez výjimky dávala přednost bioproduktům před konvenčními.⁷⁴

Ne však všechny biopotraviny jsou zdravé – sladké cereálie, zmrzlina či čokoláda s certifikací bio nejsou zdravé potraviny, pouze jen luxusní jídlo s méně škodlivými chemikáliemi.⁷⁵

5.2 Cena biopotravin

Vyšší cena placená za biopotraviny je v podstatě příspěvek na ochranu životního prostředí.⁷⁶

Na vyšší cenu se však lze dívat také jako na to, že za vyšší cenu dostáváme více – studie uvádějí, že biopotraviny obsahují o 40 – 60 % více hodnotných živin, nežli v potravinách vyráběných konvenčním způsobem, a že se našemu jídlu vyhnuly toxické a karcinogenní chemikálie.⁷⁷

Sortiment nabízených bioproduktů zahrnuje jak čerstvé tak i trvanlivé biopotraviny a vzhledem k jejich ceně (vyšší) je tento sortiment pečlivě volen pro různé druhy prodeje.⁷⁸

5.3 Označení biopotravin

Značení biopotravin v České republice podléhá evropské legislativě a zákonu 242/2000 Sb. o ekologickém zemědělství. Podle této legislativy musí být každá potravina označená slovem BIO či jiným odkazem na způsob produkce v ekologickém zemědělství opatřena na obalu kódem organizace, která provedla kontrolu, zda výrobek skutečně splňuje zákonné podmínky pro biopotraviny. Dle tohoto kódu si lze na stránkách

⁷⁴ http://eagri.cz/public/web/file/220655/Ekologicke_zemedelstvi_bez_mytu.pdf ze dne 10. 2. 2015

(upraveno autorkou)

⁷⁵ Dalla-Camina, M. *Jak získat doopravdy to, co chceme*, s. 160 (upraveno autorkou)

⁷⁶ Piňha, J., Poledne, R. *Zdravá výživa pro každý den*, s. 48 (upraveno autorkou)

⁷⁷ Dalla-Camina, M. *Jak získat doopravdy to, co chceme*, s. 159 (upraveno autorkou)

⁷⁸ MULAČOVÁ, V. a kol. *Obchodní podnikání ve 21. Století*, s. 63 (upraveno autorkou)

jednotlivých kontrolních organizací snadno dohledat, zda výrobek skutečně prošel kontrolou.⁷⁹

Značení bioproduktů, tzv. biozebra

Zdroj: <http://biospotrebitel.cz/chci-znat-bio/jak-poznam-bio/znaceni-biopotravin>, 2015

Značku zobrazenou výše, smí používat pouze ten výrobce, jehož potravinářský výrobek:⁸⁰

- splnil všechny legislativně stanovené podmínky pro ekologické zemědělství,
- prošel přísnou kontrolou jedné z kontrolních organizací, podléhající Ministerstvu zemědělství,
- obdržel „certifikát o původu biopotraviny“.

Použití této značky u potravin, které nepocházejí z ekologického zemědělství, je přísně postihováno.⁸¹

Pokud se farma deklaruje jako ekologická a nabízí biopotraviny, měl by vám být farmář schopen předložit platný certifikát o původu bioproduktu vydaný jednou z kontrolních organizací (viz kapitola 4. 3. 2.), který stvrzuje, že farma prošla kontrolou dodržování zákonem stanovených podmínek pro ekologické zemědělství a může prodávat biopotraviny. Certifikát bývá doplněn také seznamem produktů, které farma smí prodávat s označením BIO.

⁷⁹ <http://biospotrebitel.cz/chci-znat-bio/jak-poznam-bio/znaceni-biopotravin> ze dne 10. 2. 2015 (upraveno autorkou)

⁸⁰ <http://biospotrebitel.cz/chci-znat-bio/jak-poznam-bio/znaceni-biopotravin> ze dne 10. 2. 2015 (upraveno autorkou)

⁸¹ <http://biospotrebitel.cz/chci-znat-bio/jak-poznam-bio/znaceni-biopotravin> ze dne 10. 2. 2015 (upraveno autorkou)

Certifikát bioproduktů

Zdroj: <http://biospotrebitel.cz/chci-znat-bio/jak-poznam-bio/znaceni-biopotravin>, 2015

Dále je od 1. 7. 2010 pro všechny balené biovýrobky, které byly vyrobeny v jednom z členských států Evropské unie a splňují stanovené normy, povinné jednotné evropské logo. Vedle označení EU bude povoleno používání dalších soukromých, regionálních či národních log. Všechny biopotraviny z EU tak povinně ponесou následující značku:⁸²

Evropské logo, tzv. eurolist

Zdroj: <http://biospotrebitel.cz/chci-znat-bio/jak-poznam-bio/znaceni-biopotravin>, 2015

Na biopotravinách v obchodech se lze setkat s výrobky označenými nejrůznějšími logy a kódy kontrolních organizací z mnoha členských zemí EU, které jsou co do způsobu produkce totožné s výrobky označenými logem „biozebra“. Jednotlivé země umožňují označení biovýrobků několika různými organizacím s vlastními značkami. Tyto mohou dokonce splňovat i přísnější standardy než stanovuje evropská či naše legislativa.⁸³

⁸² <http://biospotrebitel.cz/chci-znat-bio/jak-poznam-bio/znaceni-biopotravin> ze dne 10. 2. 2015 (upraveno autorkou)

⁸³ <http://biospotrebitel.cz/chci-znat-bio/jak-poznam-bio/znaceni-biopotravin> ze dne 10. 2. 2015 (upraveno autorkou)

5.4 Výroba BIO mléka

Výroba konvenčních a BIO produktů v zásadě není odlišná. Hlavní rozdíl spočívá zejména v použití odlišných surovin mléka, ovoce aj. Podstatou BIO produktů je zajištění oddělené výroby a svozu mléka či použití ostatních surovin v BIO kvalitě. Ke svozu mléka z certifikované BIO farmy je proto použita tříkomorová cisterna, která umožňuje oddělený svoz BIO i konvenčního mléka vždy v oddělených komorách.⁸⁴

Rovněž výroba BIO výrobků musí probíhat odděleně od výroby konvenčních výrobků, aby nedocházelo ke "kontaminaci" konvenčním mlékem. Technologický postup je potom de facto stejný. Dalším důležitým faktorem je použití surovin v BIO kvalitě.⁸⁵

Konvenční mléko a mléko v biokvalitě se liší způsobem chovu dojníc. Tedy pastvou na nehnoujících pastvinách s různorodými porosty travními i bylinnými. Zvířatům je poskytnut dostatek prostoru a celoroční přístup do venkovního výběhu (v období léta výběh na pastvu). Mají volnost pohybu a možnost odpočinku ve vzdušné stáji na suchém, podestlaném loži, mají snadný přístup ke krmivu a čerstvé vodě.⁸⁶

Krmivo musí být taktéž v kvalitě BIO. V případě nemoci zvířete jsou upřednostňovány přírodní léčebné metody, pokud jsou však použita antibiotika, je pro návrat mléka ke zpracování nebo na trh předepsána dvojnásobná ochranná lhůta.⁸⁷

Hladiny antioxidantů v mléce z ekologicky chovaných skotů je o 50 až 80 % vyšší než normální mléko.⁸⁸

⁸⁴ <http://www.enviweb.cz/clanek/biofood/81375/vyroba-produktu-z-konvencniho-mleka-v-porovnani-s-vyrobu-bio-produktu> ze dne 10. 2. 2015 (upraveno autorkou)

⁸⁵ <http://www.enviweb.cz/clanek/biofood/81375/vyroba-produktu-z-konvencniho-mleka-v-porovnani-s-vyrobu-bio-produktu> ze dne 10. 2. 2015 (upraveno autorkou)

⁸⁶ http://www.crestcom.cz/tiskove_stredisko/files/92/Vyroba%20konvencnich%20produktu%20v%20porovna ni%20s%20vyrobu%20BIO%20produktu.doc ze dne 10. 2. 2015 (upraveno autorkou)

⁸⁷ <http://www.enviweb.cz/clanek/biofood/81375/vyroba-produktu-z-konvencniho-mleka-v-porovnani-s-vyrobu-bio-produktu> ze dne 10. 2. 2015 (upraveno autorkou)

⁸⁸ <http://www.organicconsumers.org/organlink.cfm&prev=search> ze dne 19. 11. 2014 (upraveno autorkou)

6 Vlastní zpracování

6.1 Předpověď budoucího vývoje výměry zemědělské půdy v EZ

Tab. č. 9: Výsledky regrese časové řady pro lineární funkci

Výsledky regrese se závislou proměnnou : Výměra půdy v EZ v ha (List1 v ez) R= ,97514174 R2= ,95090141 Upravené R2= ,94866965 F(1,22)=426,08 p<,00000 Směrod. chyba odhadu : 39565,						
N=24	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(22)	p-hodn.
Abs.člen			-95241,3	16670,83	-5,71305	0,000010
Proměnná t	0,975142	0,047241	24082,9	1166,72	20,64166	0,000000

Zdroj: výstup programu Statistica, vlastní zpracování, 2015

Výstup programu Statistica výše, je proveden na základě dat v příloze č. 1: Data pro odhad předpovědi výměry zemědělské půdy v EZ.

H_0 : Mezi sledovanými proměnnými (výměrou zemědělské půdy v EZ a roky) není závislost.

H_1 : Mezi sledovanými proměnnými (výměrou zemědělské půdy v EZ a roky) existuje závislost.

Jelikož $p < \alpha$, $\alpha = 0,05$ model je statisticky významný a nulovou hypotézu (H_0) zamítáme, což znamená, že mezi sledovanými proměnnými existuje závislost.

Trendová přímka má tvar: $y' = -95\,241,3 + 24\,082,9 * t$

Vícenásobné R (korelační koeficient) čítá 97,51 %. Mírou, jakou odpovídá proložení modelu přímkou, vícenásobné R² je rovno 95,09 %, což má předpoklady velmi dobré předpovídající schopnosti.

Tab. č. 10: Předpověď výměry půdy v EZ pro rok 2014

Proměnná	Předpovězené hodnoty (List1 v ez) proměnné: Výměra půdy v EZ v ha		
	b-váha	Hodnota	b-váha * Hodnot
Proměnná t	24082,93	25,00000	602073,3
Abs. člen			-95241,3
Předpověď			506832,0
-95,0%LS			472258,8
+95,0%LS			541405,2

Zdroj: výstup programu Statistica, vlastní zpracování, 2015

Předpověď pro rok 2014, vypočtená na základě dat v příloze č. 1: Data pro odhad předpovědi výměry zemědělské půdy v EZ, je s pravděpodobností 95% odhadována ve výši 506 832,0 ha, tato hodnota se nachází v intervalu od 472 258,8 do 541 405,2 ha zemědělské půdy v ekologickém zemědělství.

Tab. č. 11: Předpověď výměry půdy v EZ pro rok 2015

Proměnná	Předpovězené hodnoty (List1 v ez) proměnné: Výměra půdy v EZ v ha		
	b-váha	Hodnota	b-váha * Hodnot
Proměnná t	24082,93	26,00000	626156,3
Abs. člen			-95241,3
Předpověď			530914,9
-95,0%LS			494206,3
+95,0%LS			567623,6

Zdroj: výstup programu Statistica, vlastní zpracování, 2015

Předpověď pro rok 2015 činí 530 914 ha zemědělské půdy v ekologickém zemědělství, s pravděpodobností 95 %. Hodnota předpovědi se nachází v intervalu od 494 206,3 do 567 623,6 ha zemědělské půdy. Dle mého názoru však k odhadované hodnotě výměra nedospěje, spíše se bude nacházet uvnitř první poloviny odhadovaného intervalu, jelikož se výměra zemědělské půdy v ekologickém zemědělství již nezvyšuje takovým tempem, jakož tomu bylo například v letech 2006 - 2011.

6.2 Předpověď budoucího vývoje počtu podniků v EZ

Tab. č. 12: Výsledky regrese časové řady pro kvadratickou funkci

Výsledky regrese se závislou proměnnou : Počet podniků v EZ (List1 v ez) R= ,97368563 R2= ,94806371 Upravené R2= ,94311740 F(2,21)=191,67 p<,00000 Směrod. chyba odhadu : 325,28						
N=24	b*	Sm.chyba z b*	b	Sm.chyba z b	t(21)	p-hodn.
Abs.člen			533,320	217,0294	2,45736	0,022777
Proměnná t	-0,853816	0,207383	-164,684	40,0000	-4,11709	0,000491
V4**2	1,780819	0,207383	13,338	1,5533	8,58709	0,000000

Zdroj: výstup programu Statistica, vlastní zpracování, 2015

Výstup programu Statistica výše, je proveden na základě dat v příloze č. 2: Data pro odhad předpovědi počtu podniků v EZ.

H₀: Mezi sledovanými proměnnými (počty podniků v EZ a roky) není závislost.

H₁: Mezi sledovanými proměnnými (počty podniků v EZ a roky) existuje závislost.

Jelikož $p < \alpha$, $\alpha = 0,05$ model je statisticky významný a nulovou hypotézu (H₀) zamítáme, což znamená, že mezi sledovanými proměnnými existuje závislost.

Trendová přímka má tvar: $y' = 533,320 - 164,684 * t + 13,338 * t^2$

Vícenásobné R (korelační koeficient) čítá 97,37 %. Mírou, jakou odpovídá proložení modelu parabolou, vícenásobné R² je rovno 94,81 %, což má předpoklady velmi dobré předpovídající schopnosti.

Tab. č. 13: Předpověď počtu podniků v EZ pro rok 2014

Proměnná	Předpovězené hodnoty (List1 v ez) proměnné: Počet podniků v EZ		
	b-váha	Hodnota	b-váha * Hodnot
Proměnná t	-164,684	25,0000	-4117,10
V4**2	13,338	625,0000	8336,54
Abs. člen			533,32
Předpověď			4752,77
-95,0%LS			4301,43
+95,0%LS			5204,10

Zdroj: výstup programu Statistica, vlastní zpracování, 2015

Předpověď pro rok 2014, vypočtená na základě dat v příloze č. 2: Data pro odhad předpovědi počtu podniků v EZ, je s pravděpodobností 95% odhadována ve výši 4 752 podniků, tato hodnota se nachází v intervalu od 4 301 do 5 204 podniků hospodařících v ekologickém zemědělství.

Tab. č. 14: Předpověď počtu podniků v EZ pro rok 2015

Proměnná	Předpovězené hodnoty (List1 v ez) proměnné: Počet podniků v EZ		
	b-váha	Hodnota	b-váha * Hodnot
Proměnná t	-164,684	26,0000	-4281,78
V4**2	13,338	676,0000	9016,81
Abs. člen			533,32
Předpověď			5268,34
-95,0%LS			4739,30
+95,0%LS			5797,39

Zdroj: výstup programu Statistica, vlastní zpracování, 2015

Předpověď s 95% pravděpodobností pro rok 2015 činí 5 268 podniků hospodařících v ekologickém zemědělství. Hodnota předpovědi se nachází v intervalu od 4 739 do 5 797 podniků. Dle mého názoru však k odhadované hodnotě taktéž nedojde, jako v případě výměry půdy v EZ, spíše se bude nacházet taktéž uvnitř první poloviny odhadnutého intervalu, jelikož se i počty podniků v ekologickém zemědělství nezvyšují takovým tempem jako v letech 2005 - 2011.

6.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření pomocí výsečových grafů

V této kapitole diplomové práce jsou vyhodnocena kvantitativní primární data dotazníkového šetření týkající se ekologického zemědělství. Dotazník je k nahlédnutí v příloze č. 3: Dotazník k diplomové práci.

Dotazníkové šetření proběhlo písemně (zasláním elektronickou cestou a následným přeposíláním – princip „letadlo“ či „pyramida“) a ale také osobním dotazováním.

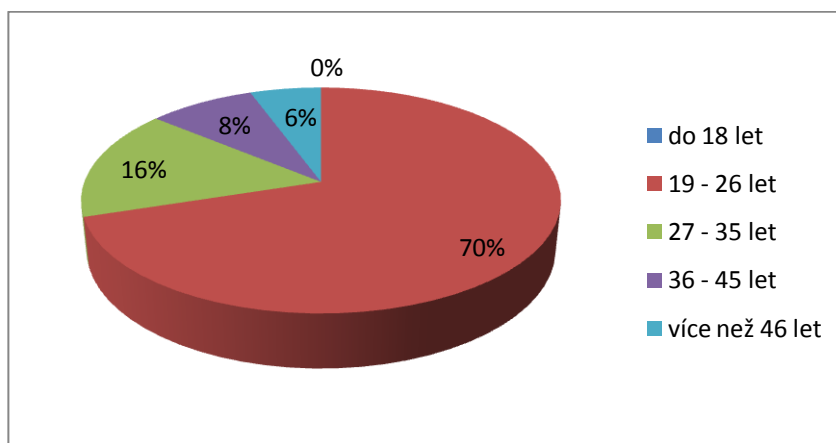
Vyhodnocení dotazníkového šetření je rozděleno na dvě části, kde v první části budou vyhodnocena data pomocí výsečových grafů. Druhá část bude zpracována na základě matematicko-statistických metod, kdy bude zkoumána závislost mezi vybranými znaky.

Data, na základě kterých jsou vytvořeny grafy a výpočty, jsou k nalezení v příloze č. 4: Vyhodnocení dotazníkového šetření. Procentuální údaje grafů jsou zaokrouhleny na celá čísla, ve zmíněné příloze jsou však vypočtena na 2 desetinná místa.

Dotazník vyplnilo celkem 214 lidí, z čehož bylo celkem 170 žen (tj. 79,44 %) a 44 mužů (tj. 20,56 %) - viz příloha č. 4: Vyhodnocení dotazníkového šetření, Tab. č. 23: Počet respondentů.

Věk respondentů byl různorodý, jak lze vidět z grafu níže. Nejpočetněji zastoupenou skupinou respondentů byli lidé ve věku od 19 do 26 let. Na druhé straně nejmladší skupina, tzn. ve věku do 18 let, není zastoupena vůbec. 16 % respondentů bylo z věkového intervalu 27 až 35 let, 8 % ve věku 36 až 45 let a 6 % respondentů ve věku starších 46 let. Data pro vytvoření grafu jsou obsažena v příloze č. 4: Vyhodnocení dotazníkového šetření, v tabulce č. 24: Věkový interval respondentů.

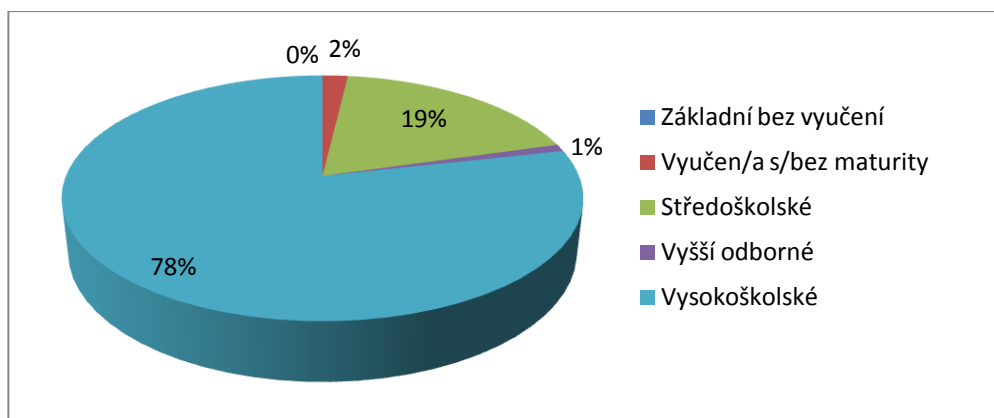
Graf č. 1: Věkový interval respondentů

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Následující graf popisuje zastoupení nejvýše dosaženého vzdělání respondentů, kde jde nejčastěji o vzdělání vysokoškolské (78 %). Nezastoupenou kategorií vzdělání je vzdělání nejnižší, tzn. základní bez vyučení. Vyučení s maturitou či bez maturity je zastoupeno 2 %, středoškolské vzdělání 19 % a vyšší odborné vzdělání má 1 % respondentů. Podkladová data pro vytvoření grafu níže jsou v příloze č. 4: Vyhodnocení dotazníkového šetření, Tab. č. 25: Nejvýše dosažené vzdělání respondentů.

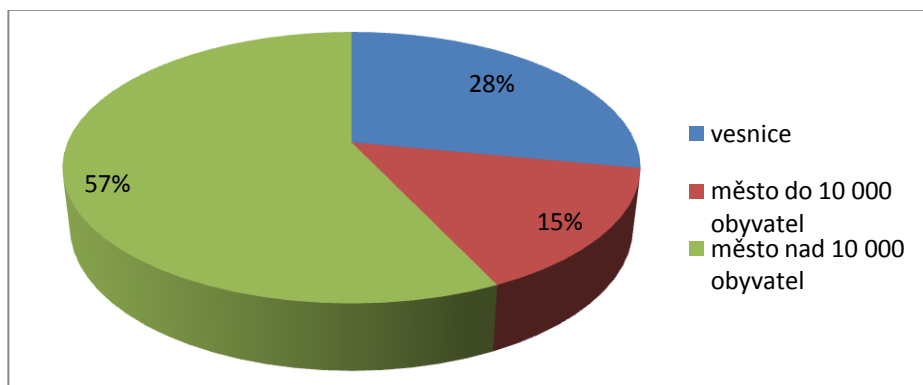
Graf č. 2: Nejvýše dosažené vzdělání respondentů

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Následující graf zobrazuje vyhodnocení dotazníkového šetření, konkrétně otázky týkající se bydliště dotazovaných. Nejčastějším bydlištěm dotazovaných je město s počtem obyvatel nad 10 000, a to 57 %. Nejmenší zastoupení v této otázce, má město s počtem obyvatel do 10 000 obyvatel, a to 15 %. 28 % respondentů bydlí na vesnici. Podklady pro zpracování grafu jsou zobrazeny v příloze č. 4: Vyhodnocení dotazníkového šetření, Tab. č. 26: Bydliště respondentů.

Graf č. 3: Bydliště respondentů

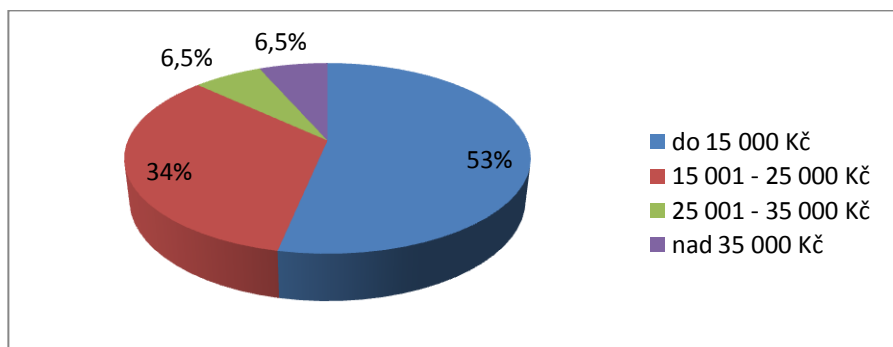

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Výsledky zobrazující měsíční příjem respondentů viz níže, mají nejpočetnější zastoupení dotazovaní s příjmem do 15 000 Kč (53 %). Toto početné zastoupení v nejnižším příjmu může být způsobeno tím, že respondenty byli studenti (předpoklad na základě věku respondentů), kteří si při studiu přivydělávají. Druhou nejčastější

odpovědí byl již interval měsíčního příjmu od 15 001 do 25 000 Kč (34 %), přičemž horní hranice tohoto intervalu je průměrná měsíční mzda v České republice. Zbylé dvě možnosti jsou zastoupeny stejným počtem, a to 6,5 %. Podkladová data pro níže uvedený graf lze nalézt v příloze č. 4: Vyhodnocení dotazníkového šetření, Tab. č. 27: Měsíční příjem respondentů.

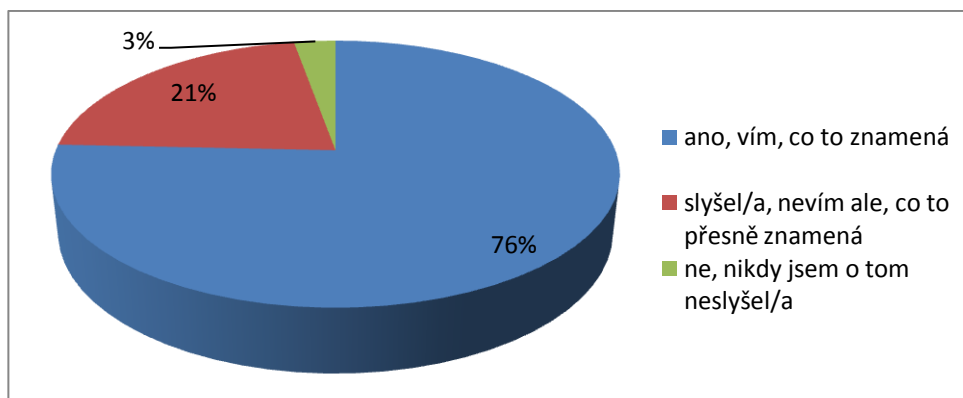
Graf č. 4: Měsíční příjem respondentů

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Výsledky odpovědí na otázku č. 6: Slyšel/a jste (víte), co znamená pojem „ekologické zemědělství“?, dopadly velmi dobře, tzn. pouze 3 % respondentů nikdy neslyšela o tomto pojmu, naopak většina (76 %) ví, co tento pojem znamená. Tento výsledek je pravděpodobně způsoben dosaženým vysokoškolským vzděláním respondentů. 21 % respondentů o tomto pojmu slyšelo, však neví, co přesně tento pojem znamená. Podkladová data pro níže uvedený graf lze nalézt opět v příloze č. 4: Vyhodnocení dotazníkového šetření, Tab. č. 28: Pojem ekologické zemědělství.

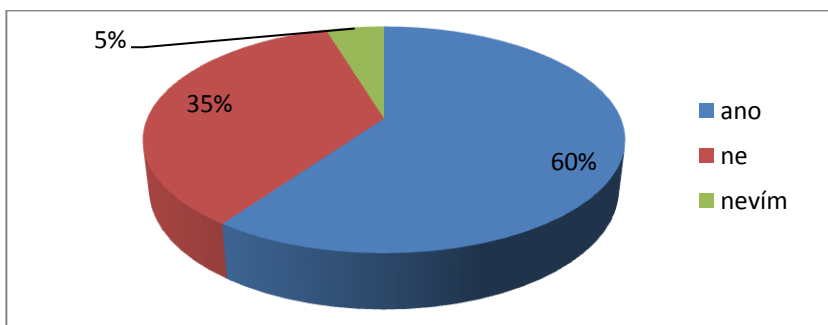
Graf č. 5: Pojem ekologické zemědělství

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Dle provedeného výzkumu vyplynulo, že 60 % tázaných zjišťovalo informace týkající se BIO produktů. 35 % tázaných naopak nikdy informace o těchto produktech nezjišťovalo. Pouhých 5 % respondentů si není vědomo, že by toto někdy zjišťovalo. Podkladová data pro níže uvedený graf lze nalézt opět v příloze č. 4: Vyhodnocení dotazníkového šetření, Tab. č. 29: Zjišťování informací o produktech označených BIO.

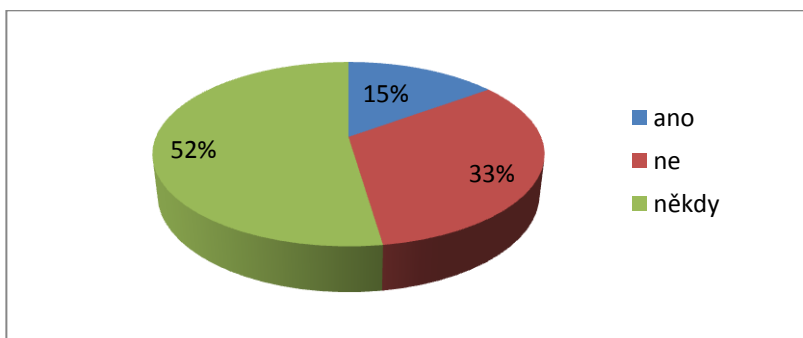
Graf č. 6: Zjišťování informací o produktech označených BIO

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Na základě vyhodnocení otázky, viz graf č. 7: Konzumace BIO potravin (vypěstovaných, koupených,...), z dotazníkového šetření, lze konstatovat, že většina respondentů konzumuje potraviny kvality BIO. 15 % dotazovaných tyto potraviny konzumuje pravidelně, větší část (52 %) je nekonzumuje pravidelně, ale pouze někdy. 33 % tázaných biopotraviny nekonzumuje vůbec. Tabulka dat pro níže uvedený graf viz příloha č. 4: Vyhodnocení dotazníkového šetření, Tab. č. 30: Konzumace BIO potravin (vypěstovaných, koupených,...).

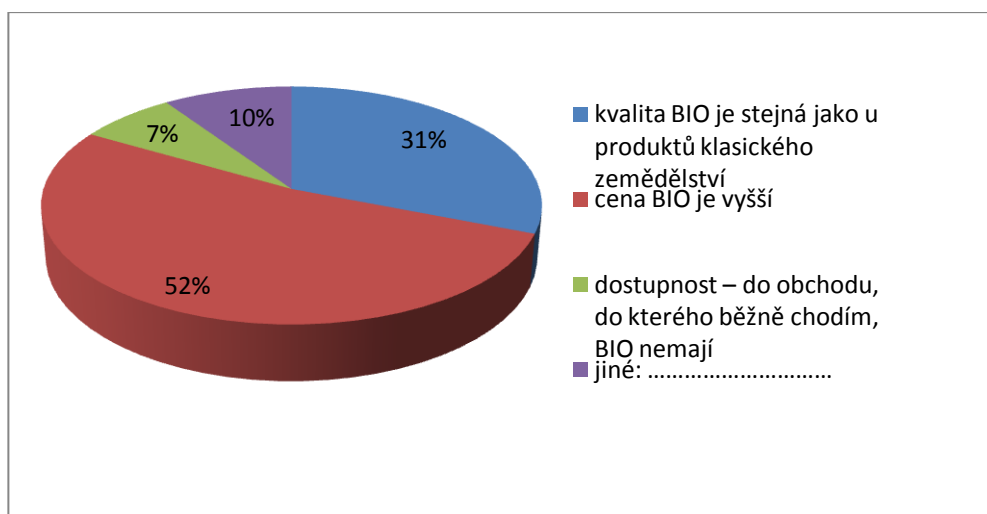
Graf č. 7: Konzumace BIO potravin (vypěstovaných, koupených,...)

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Následující graf - Graf č. 8: Důvody, proč někteří respondenti nekonsumují biopotraviny, rozpracovává otázku výše, a to důvody, proč někteří respondenti (33 %) nekonsumují biopotraviny. Tázání měli v této otázce možnost vybrat z více odpovědí, případně uvést své další důvody. Nejčastěji uváděným důvodem, proč respondenti nekonsumují biopotraviny, byla jejich vyšší cena. Dalším dosti zastoupeným (31 %) důvodem bylo to, že lidé vnímají kvalitu biopotravin stejnou jako u produktů konvenčního zemědělství. Nejméně častým důvodem (7 %) byla dostupnost biopotravin. U jiných důvodů respondenti uvedli, že tento problém neřeší, zda jde o BIO či NEBIO, dále uvedli, že jde o podvod či že bioprodukty obsahují jiné plísně nežli produkty konvenčního zemědělství. Tabulka dat pro níže uvedený graf viz příloha č. 4: Vyhodnocení dotazníkového šetření, Tab. č. 31: Důvody, proč někteří respondenti nekonsumují biopotraviny

Graf č. 8: Důvody, proč někteří respondenti nekonsumují biopotraviny

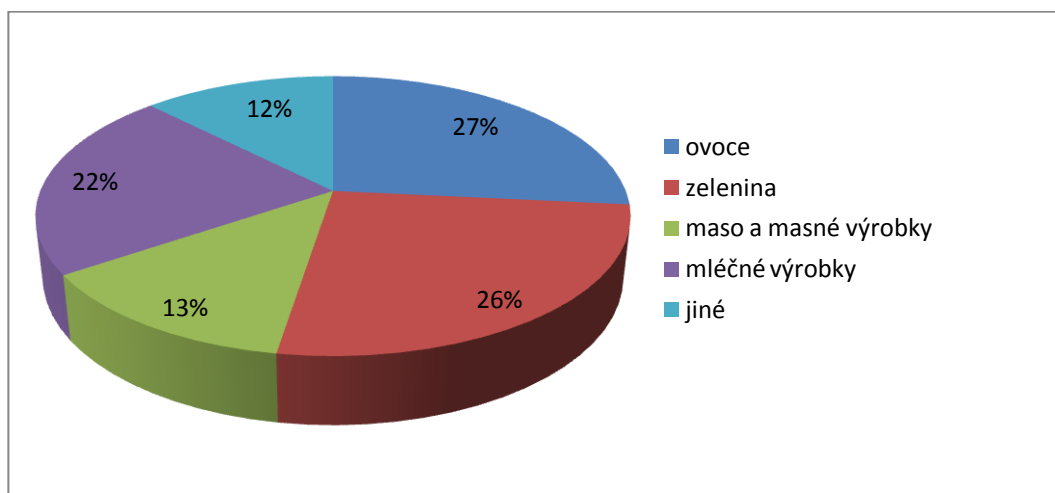

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Následující graf (Graf č. 9: Druhy konzumovaných biopotravin) zobrazuje, které potraviny respondenti nejčastěji konzumují. Při vyplňování této otázky mohli respondenti vyplnit více odpovědí. Tuto otázku vyplňovali respondenti, kteří konzumují pravidelně biopotraviny, ale i ti, kteří konzumují potraviny kvality BIO jen někdy. Nejčastěji konzumované je bio ovoce (27 %) a bio zelenina (26 %). Bio mléčné výrobky (22 %) jsou taktéž velmi často konzumovány. Nejméně často (13 %) je konzumováno bio

maso a bio masné výrobky. V této otázce mohli tázání zvolit také možnost „jiné“, kde mohli vypsát konkrétní potraviny. Těmito dalšími bio potraviny byly nejčastěji vejce, čaj, med, ořechy a čokolády. Podkladová data pro níže uvedený graf viz příloha č. 4: Vyhodnocení dotazníkového šetření, Tab. č. 32: Druhy konzumovaných biopotravin. V příloze č. 4: Vyhodnocení dotazníkového šetření, Tab. č. 33: Další konzumované biopotraviny, jsou uvedeny všechny další biopotraviny konzumované respondenty.

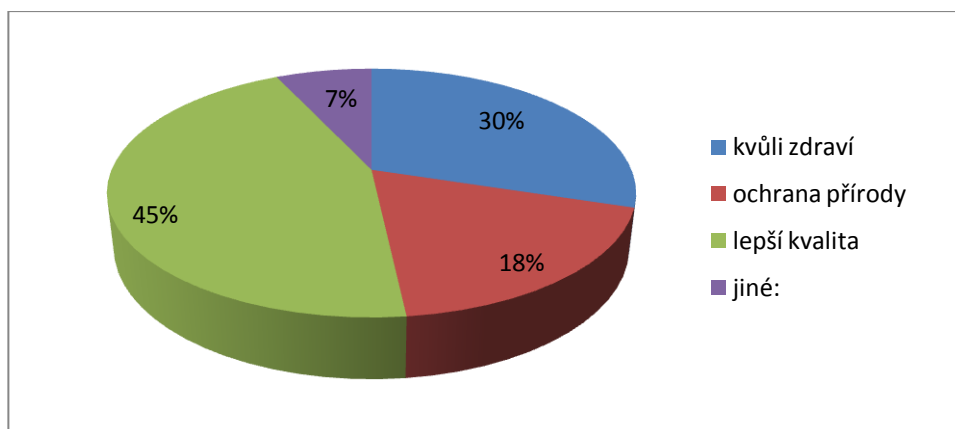
Graf č. 9: Druhy konzumovaných biopotravin

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Následující Graf č. 10: Důvody konzumace biopotravin zobrazuje nejčastější odpovědi na otázku týkající se důvodů konzumace biopotravin. Respondenti zde mohli volit více možností odpovědí, ale také vypsát další důvody. Nejčastějším důvodem konzumace dle respondentů je lepší kvalita biopotravin (45 %). Dalším velmi častým důvodem je kvůli zdraví (30 %). Nezanedbatelným důvodem je také z důvodu ochrany přírody (18 %). Nejméně častým důvodem (7 %), je možnost „jiné“, kde tázání odpověděli nejčastěji vlastní produkci biopotravin a dále lepší chuť těchto potravin. Vyhodnocená podkladová data pro zobrazení grafu viz příloha č. 4: Vyhodnocení dotazníkového šetření, Tab. č. 34: Důvody konzumace biopotravin.

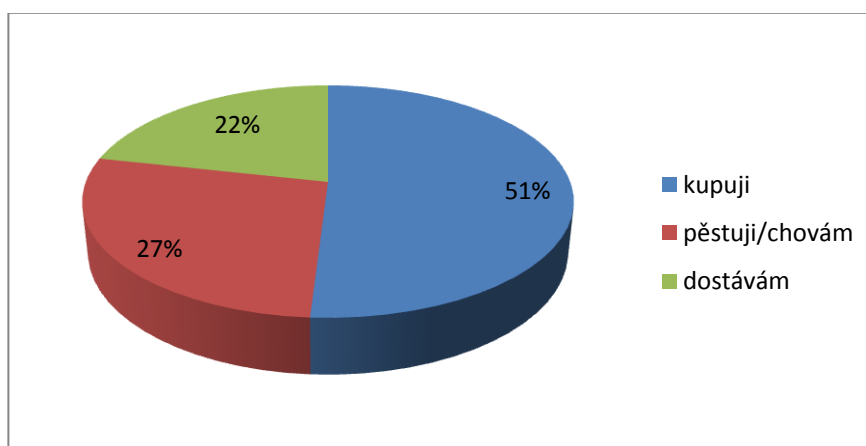
Graf č. 10: Důvody konzumace biopotravin

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Následující graf (Graf č. 11: Nabytí biopotravin) zobrazuje možnosti, jakými respondenti nabývají potraviny kvality BIO. Tázání zde měli možnost vybrat více nabízených možností, tudíž často zvolili všechny možnosti. I přesto však převládá koupě biopotravin (51 %). S malými rozdíly jsou na tom velmi podobně možnosti „dostání“ (22 %) a „pěstuji/chovám“ (27 %). Podkladová data pro zobrazení grafu viz příloha č. 4: Vyhodnocení dotazníkového šetření, Tab. č. 35: Nabytí biopotravin.

Graf č. 11: Nabytí biopotravin

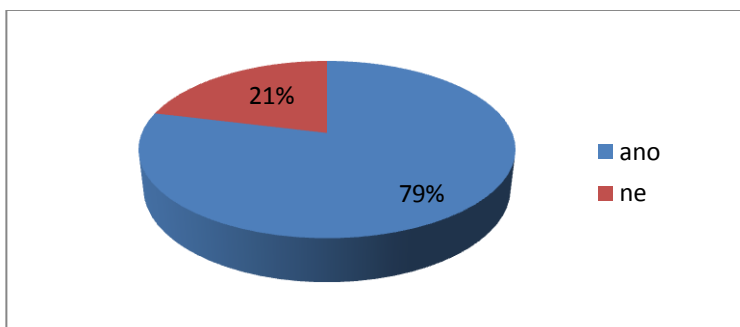

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Graf č. 12: Spokojenost s nabídkou sortimentu produktů BIO popisuje spokojenost respondentů, konkrétně těch, kteří nakupují biopotraviny, se sortimentem BIO. Počet respondentů nakupujících BIO bylo celkem 104, z nichž 82 (79 %) je spokojeno

s nabízeným sortimentem. Pouhých 22 (21 %) není spokojeno s nabídkou BIO. Podkladová data grafu viz příloha č. 4: Vyhodnocení dotazníkového šetření, Tab. č. 36: Spokojenost s nabídkou sortimentu produktů BIO.

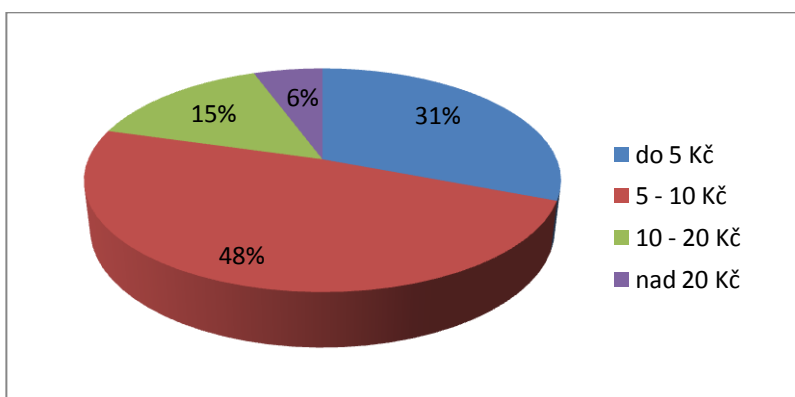
Graf č. 12: Spokojenost s nabídkou sortimentu produktů BIO

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Následující graf (Graf. č. 13: Přiměřená cenová přírážka bio mléka (1 litr plnotučného mléka)) zobrazuje cenovou přírážku – jakousi ochotu připlatit, za 1 litr plnotučného bio mléka. 48 % tázaných by bylo ochotno si bio mléko koupit v případě, že by bylo dražší o 5 až 10 Kč oproti mléku konvenčního zemědělství. 31 % respondentů by připlatilo pouze maximálně o 5 Kč více. 15 % tázaných je ochotno připlatit 10 až 20 Kč. 6 % je ochotno dokonce připlatit více jak 20 Kč za 1 litr plnotučného bio mléka. Podkladová data grafu viz příloha č. 4: Vyhodnocení dotazníkového šetření, Tab. č. 37: Přiměřená cenová přírážka bio mléka (1 litr plnotučného mléka).

Graf. č. 13: Přiměřená cenová přírážka bio mléka (1 litr plnotučného mléka)

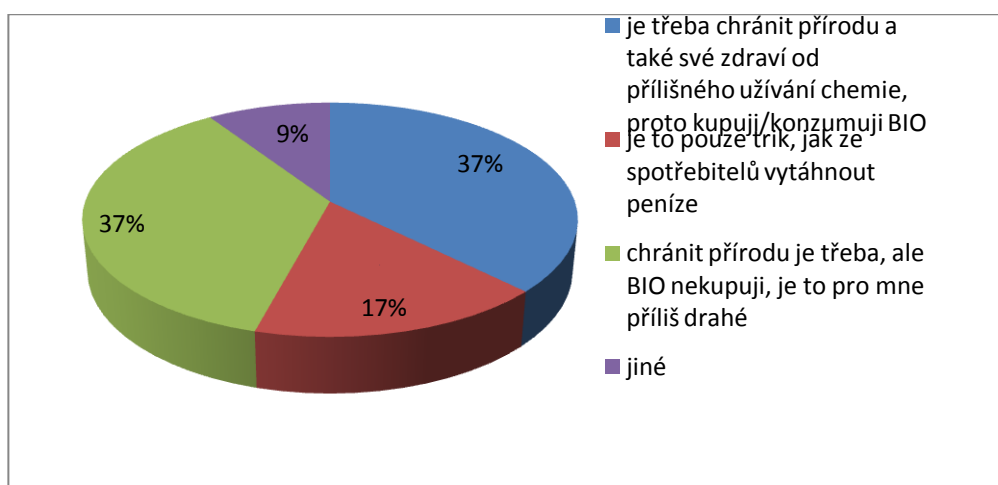

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Graf zobrazený níže (Graf. č. 14: Názor na ekologické zemědělství) znázorňuje odpovědi na otázku týkající se názoru na ekologické zemědělství. Respondenti v tomto případě měli možnost vyjádřit i svůj vlastní názor. Dle grafu (z důvodu zaokrouhlení na celá čísla) dvě odpovědi mají shodné procentuální zastoupení 37 %, a to „je třeba chránit přírodu a také své zdraví od přílišného užívání chemie, proto kupuji/konzumuji BIO“ a „chránit přírodu je třeba, ale BIO nekupuji, je to pro mne příliš drahé“. S porovnáním výsledků z grafu č. 11: Nabytí biopotravin, je zajímavé, že 51 % kupuje biopotraviny (v tomto případě však respondenti měli možnost zvolit více odpovědí), dle výsledků grafu. č. 14: Názor na ekologické zemědělství, kupuje biopotraviny pouze 37 %. Tento nesoulad je způsoben tím, že se jedná jak o některé respondenty, kteří konzumují biopotraviny z vlastní domácí produkce, a tudíž biopotraviny nekupují. V tomto případě rozhoduje vlastní produkce o tom, zda konzumují BIO, ne faktor ochrany přírody a svého zdraví, tak o respondenty, kteří BIO nekonzumují.

17 % respondentů si myslí, že ekologické zemědělství je pouze trikem, jak lze ze spotřebitelů vytáhnout peníze. Nejméně zastoupená část respondentů (tj. 9 %) vyjádřili svůj vlastní názor na tuto problematiku. Názory těchto 9% se týkají toho, že ne vše BIO je zdravé, dalšími názory jsou, že i výrobky NEBIO jsou zdravé a kvalitní. Nejednou je taktéž zmíněn pohled na ekologické zemědělství případně i ve vztahu ke státu. Podkladová data grafu viz příloha č. 4: Vyhodnocení dotazníkového šetření, Tab. č. 38: Názor na ekologické zemědělství. V příloze je taktéž celý souhrn „jiných“ odpovědí“.

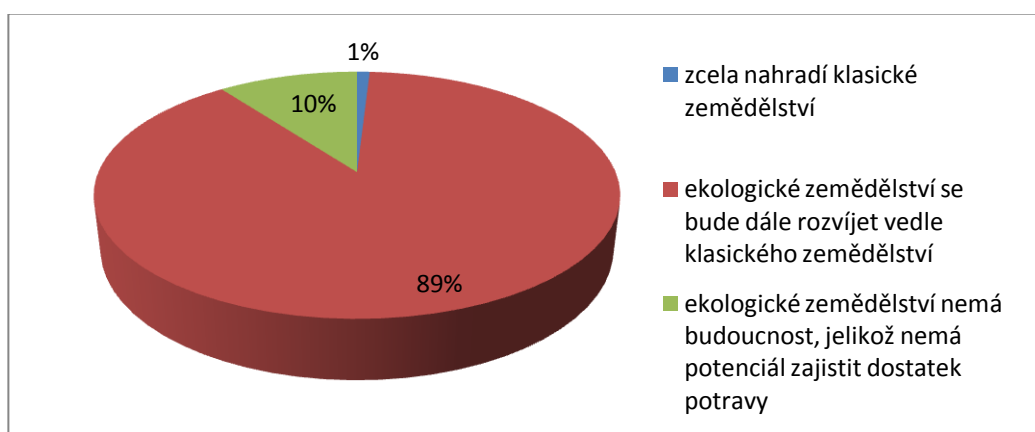
Graf. č. 14: Názor na ekologické zemědělství

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Následující graf (Graf. č. 15: Názor na ekologické zemědělství do budoucnosti) zobrazuje zastoupení odpovědí respondentů týkající se taktéž jejich názoru na ekologické zemědělství, však v tomto případě do budoucna. 89 % tázaných si myslí, že ekologické zemědělství se bude nadále rozvíjet vedle konvenčního zemědělství. 10 % respondentů je toho názoru, že ekologické zemědělství nemá žádnou budoucnost z důvodu malé produktivity, tzn. že nemá potenciál zajistit dostatek potravy pro lidstvo. Pouhé 1 % si myslí, že ekologické zemědělství zcela nahradí konvenční. Respondenti zde měli možnost vyjádřit svůj názor na tuto problematiku, však ji v této otázce nevyužili, proto v grafu není tato možnost zobrazena. Podkladová data grafu viz příloha č. 4: Vyhodnocení dotazníkového šetření, Tab. č. 39: Názor na ekologické zemědělství do budoucnosti.

Graf. č. 15: Názor na ekologické zemědělství do budoucnosti

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

6.4 Vyhodnocení dotazníkového šetření – kontingenční tabulky

Tato část práce vlastního zpracování obsahuje vyhodnocení závislosti mezi zvolenými proměnnými. Závislost či nezávislost mezi zvolenými znaky je provedena pomocí χ^2 testu, který je použit v kontingenčních tabulkách. Kontingenční tabulky jsou zpracovány na základě vyhodnoceného dotazníkového šetření.

6.4.1 Závislost mezi pohlavím a konzumací BIO

H_0 : Mezi pohlavím a konzumací biopotravin neexistuje závislost

H_1 : Mezi pohlavím a konzumací biopotravin existuje závislost

Hladina významnosti $\alpha = 5 \%$

Tab. č. 15: Kontingenční tabulka: pohlaví x konzumace BIO

Skutečné četnosti		konzumace			
		ano	ne	někdy	
Pohlaví	žena	28	50	92	170
	muž	4	20	20	44
		32	70	112	214
Teoretické četnosti		konzumace			
		ano	ne	někdy	
Pohlaví	žena	25,42	55,61	88,97	170
	muž	6,58	14,39	23,03	44
		32	70	112	214

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Podmínky pro použití χ^2 testu jsou splněny.

$$\chi^2 = (28-25,42)^2/25,42 + (50-55,61)^2/55,61 + (92-88,97)^2/88,97 + (4-6,58)^2/6,58 + (20-14,39)^2/14,39 + (20-23,03)^2/23,03 = 4,53$$

$$\chi^2_{0,05(2)} = 5,991$$

$$\chi^2 < \chi^2_{0,05(2)} \dots \dots \dots \underline{H_0}$$

S pravděpodobností 95 % H_0 nezamítáme, tudíž mezi sledovanými znaky (pohlavím a konzumací BIO) není závislost.

6.4.2 Závislost mezi věkem respondentů a konzumací BIO

H_0 : Mezi věkem a konzumací biopotravin neexistuje závislost

H_1 : Mezi věkem a konzumací biopotravin existuje závislost

Hladina významnosti $\alpha = 5 \%$

Jelikož věková skupina do 18 let není zastoupena žádným respondentem, došlo ke sloučení věkové kategorie „do 18 let“ s věkovou kategorií „19 – 26 let“.

Tab. č. 16: Kontingenční tabulka: věk x konzumace BIO

Skutečné četnosti		konzumace			
		ano	ne	někdy	
Věk	do 26 let	20	58	72	150
	27 - 35 let	6	4	24	34
	36 - 45 let	2	6	10	18
	více než 46 let	4	2	6	12
		32	70	112	214
Teoretické četnosti		konzumace			
		ano	ne	někdy	
Věk	do 26 let	22,43	49,07	78,5	150
	27 - 35 let	5,08	11,12	17,79	34
	36 - 45 let	2,69	5,89	9,42	18
	více než 46 let	1,79	3,93	6,28	12
		32	70	112	214

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

V tomto případě nejsou splněny podmínky pro použití χ^2 testu (více než 20 % teoretických četností je menších než 5). Tudíž dojde ke sloučení sloupců („36 – 45 let“ a „více než 46 let“).

Tab. č. 17: Upravená kontingenční tabulka I: věk x konzumace BIO

Skutečné četnosti		konzumace			
		ano	ne	někdy	
Věk	do 26 let	20	58	72	150
	27 - 35 let	6	4	24	34
	36 a více let	6	8	16	30
		32	70	112	214
Teoretické četnosti		konzumace			
		ano	ne	někdy	
Věk	do 26 let	22,43	49,07	78,5	150
	27 - 35 let	5,08	11,12	17,79	34
	36 a více let	4,49	9,81	15,70	30
		32	70	112	214

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

V tomto případě jsou splněny podmínky pro použití χ^2 testu.

$$\chi^2 = (20-22,43)^2/22,43 + (58-49,07)^2/49,07 + (72-78,50)^2/78,50 + (6-5,08)^2/5,08 + (4-11,12)^2/11,12 + (24-17,79)^2/17,79 + (6-4,49)^2/4,49 + (8-9,81)^2/9,81 + (16-15,7)^2/15,7 = 10,17$$

$$\chi^2_{0,05(4)} = 9,483$$

$$\chi^2 > \chi^2_{0,05(4)} \dots\dots H_0$$

S pravděpodobností 95 % mezi sledovanými znaky (věkem a konzumací BIO) existuje závislost.

6.4.3 Závislost mezi bydlištěm respondentů a konzumací BIO

H_0 : Mezi bydlištěm a konzumací biopotravin neexistuje závislost

H_1 : Mezi bydlištěm a konzumací biopotravin existuje závislost

Hladina významnosti $\alpha = 5 \%$

Tab. č. 18: Kontingenční tabulka: bydliště x konzumace BIO

Skutečné četnosti		konzumace			
		ano	ne	někdy	
Bydliště	vesnice	14	16	30	60
	město do 10 000 obyvatel	2	12	18	32
	město nad 10 000 obyvatel	16	42	64	122
		32	70	112	214
Teoretické četnosti		konzumace			
		ano	ne	někdy	
Bydliště	vesnice	8,97	19,63	31,40	60
	město do 10 000 obyvatel	4,79	10,47	16,75	32
	město nad 10 000 obyvatel	18,24	39,91	63,85	122
		32	70	112	214

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Jsou splněny podmínky pro použití χ^2 testu.

$$\chi^2 = (14-8,97)^2/8,97 + (16-19,63)^2/19,63 + (30-31,40)^2/31,40 + (2-4,79)^2/4,79 + (12-10,47)^2/10,47 + (18-16,75)^2/16,75 + (16-18,24)^2/18,24 + (42-39,91)^2/39,91 + (64-63,85)^2/63,85 = 5,88$$

$$\chi^2_{0,05(4)} = 9,483$$

$$\chi^2 < \chi^2_{0,05(4)} \dots \dots \dots H_0$$

S pravděpodobností 95 % H_0 nezamítáme, tudíž mezi sledovanými znaky (bydlištěm a konzumací BIO) není závislost.

6.4.4 Závislost mezi příjmem respondentů a konzumací BIO

H_0 : Mezi příjmem a konzumací biopotravin neexistuje závislost

H_1 : Mezi příjmem a konzumací biopotravin existuje závislost

Hladina významnosti $\alpha = 5 \%$

Tab. č. 19: Kontingenční tabulka: příjem x konzumace BIO

Skutečné četnosti		konzumace			
		ano	ne	někdy	
Příjem	do 15 000 Kč	18	44	52	114
	15 001 - 25 000 Kč	6	14	52	72
	25 001 - 35 000 Kč	4	6	4	14
	nad 35 000 Kč	4	6	4	14
		32	70	112	214
Teoretické četnosti		konzumace			
		ano	ne	někdy	
Příjem	do 15 000 Kč	17,05	37,29	59,66	114
	15 001 - 25 000 Kč	10,77	23,55	37,68	72
	25 001 - 35 000 Kč	2,09	4,58	7,33	14
	nad 35 000 Kč	2,09	4,58	7,33	14
		32	70	112	214

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

V tomto případě nejsou splněny podmínky pro použití χ^2 testu (více než 20 % teoretických četností je menších než 5). Tudíž dojde ke sloučení sloupců („25 001 – 35 000 Kč“ a „nad 35 000 Kč“).

Tab. č. 20: Upravená kontingenční tabulka I: příjem x konzumace BIO

Skutečné četnosti		konzumace			
		ano	ne	někdy	
Příjem	do 15 000 Kč	18	44	52	114
	15 001 - 25 000 Kč	6	14	52	72
	nad 25 000 Kč	8	12	8	14
		32	70	112	214
Teoretické četnosti		konzumace			
		ano	ne	někdy	
Příjem	do 15 000 Kč	17,05	37,29	59,66	114
	15 001 - 25 000 Kč	10,77	23,55	37,68	72
	nad 25 000 Kč	4,19	9,16	14,65	14
		32	70	112	214

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Jsou splněny podmínky pro použití χ^2 testu.

$$\chi^2 = (18-17,05)^2/17,05 + (44-37,29)^2/37,29 + (52-59,66)^2/59,66 + (6-10,77)^2/10,77 + (14-23,55)^2/23,55 + (52-37,68)^2/37,68 + (8-4,19)^2/4,19 + (12-9,16)^2/9,16 + (8-14,65)^2/14,65 = 21,03$$

$$\chi^2_{0,05(4)} = 9,483$$

$$\chi^2 > \chi^2_{0,05(4)} \dots \dots \dots H_0$$

S pravděpodobností 95 % mezi sledovanými znaky (příjmem a konzumací BIO) existuje závislost.

6.4.5 Závislost mezi vzděláním respondentů a konzumací BIO

H_0 : Mezi vzděláním a konzumací biopotravin neexistuje závislost

H_1 : Mezi vzděláním a konzumací biopotravin existuje závislost

Hladina významnosti $\alpha = 5 \%$

Tab. č. 21: Kontingenční tabulka: vzdělání x konzumace BIO

Skutečné četnosti		konzumace			
		ano	ne	někdy	
Vzdělání	základní bez vyučení	0	0	0	0
	vyučen/a bez/s maturitou	0	0	4	4
	středoškolské	8	4	28	40
	vyšší odborné	0	0	2	2
	vysokoškolské	24	66	78	168
		32	70	112	214

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Jelikož v dotazníkovém šetření nebyl nikdo se základním vzděláním, bude toto vzdělání vyloučeno pro další výpočty.

Dále z důvodu téměř žádného zastoupení v kategorii vzdělání „vyučen/a bez/s maturitou“ a „vyšší odborné“ budou tato vzdělání sloučena, a to následovně: „vyučen/a bez/s maturitou + středoškolské“ a „vyšší odborné + vysokoškolské“. Sloučení bylo zvoleno takto, z důvodu příbuznosti těchto stupňů vzdělání – absolvováním vysokoškolského či vyššího odborného vzdělání student získává titul, zatímco u výše zmíněných stupňů vzdělání nikoliv.

Tab. č. 22: Upravená kontingenční tabulka I: vzdělání x konzumace BIO

		konzumace			
		ano	ne	někdy	
Skutečné četnosti					
Vzdělání	vyučen/a bez/s maturitou + středoškolské	8	4	32	44
	vyšší odborné + vysokoškolské	24	66	80	170
		32	70	112	214
		konzumace			
		ano	ne	někdy	
Vzdělání	vyučen/a bez/s maturitou + středoškolské	6,58	14,39	23,03	44
	vyšší odborné + vysokoškolské	25,42	55,61	88,97	170
		32	70	112	214

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Jsou splněny podmínky pro použití χ^2 testu.

$$\chi^2 = (8-6,58)^2/6,58 + (4-14,39)^2/14,39 + (32-23,03)^2/23,03 + (24-25,42)^2/25,42 + (66-55,61)^2/55,61 + (80-88,97)^2/88,97 = 14,23$$

$$\chi^2_{0,05(2)} = 5,991$$

$$\chi^2 > \chi^2_{0,05(2)} \dots \dots \dots H_0$$

S pravděpodobností 95 % mezi sledovanými znaky (vzděláním a konzumací BIO) existuje závislost.

7 Závěr

Na základě provedeného dotazníkového šetření, ale i dle mého názoru, bude otázka týkající se ekologického zemědělství rozdělovat spotřebitele nadále i do budoucna na tři skupiny. První skupinu budou tvořit spotřebitelé, kteří prosazují a nadále budou prosazovat ekologické zemědělství a s tím spojené biopotraviny. Druhou skupinou, budou ti, kteří budou proti biopotravinám a všemu, co je opakem konvenčního zemědělství a budou zastávat názor, že je to podvod, jelikož rozdíl mezi konvenčním zemědělstvím a ekologickým je v tom, že v konvenčním zemědělství se hnojí přes den a v ekologickém přes noc. Ať již pro svoje rozhodnutí budou mít jakékoliv důvody, je zcela na nich jaké výrobky budou kupovat. Třetí skupinu budou zastupovat spotřebitelé, kterým nezáleží na tom, zda jde o BIO či NEBIO.

Na základě výsledků provedeného šetření je pozitivní, že respondenti z velké většiny vědí, co znamená pojem ekologického zemědělství a také někdy zjišťovali informace o bioproduktech. Velká část těchto respondentů pak konzumuje pravidelně či nesouvisle biopotraviny, ať již koupené či doma vypěstované. Převážnými druhy konzumovaných biopotravin jsou ovoce a zelenina, asi i proto, že tyto potraviny lze doma snadno vypěstovat. Důvody konzumace potravin kvality BIO jsou především z důvodu lepší kvality či kvůli zdraví. Část společnosti, která kupuje biopotraviny, je z velké části spokojena s nabízeným sortimentem bio produktů.

Ti, kteří biopotraviny nekonzumují, uvedli důvody pro toto rozhodnutí vzhledem k vyšší ceně, ale také pro vnímání stejné kvality BIO a NEBIO.

Respondenti téměř z poloviny uvedli jako přiměřenou cenovou přírážku bio mléka od 5 do 10 Kč.

Z důvodu rozdělení společnosti na výše uvedené tábory, jsou výsledky ohledně názoru na ekologické zemědělství taktéž rozděleny. Dva tábory souhlasí s ochranou přírody a svého zdraví od přílišného užívání chemických prostředků, ale jedna skupina BIO konzumuje a druhá nikoliv vzhledem k vyšší ceně. Třetí část společnosti bere ekologické zemědělství pouze jako trik, jak vytáhnout ze spotřebitelů peníze.

Dle mínění převážné části respondentů (89 %) se ekologické zemědělství bude nadále do budoucna rozvíjet souběžně vedle konvenčního zemědělství.

Dále na základě provedeného testování statistických hypotéz závislosti pomocí χ^2 testu, lze prohlásit, že vliv na konzumaci bioproduktů má vliv věk, příjem a vzdělání spotřebitelů. U ostatních proměnných, tj. pohlaví a bydliště, závislost prokázána nebyla.

Na základě testovaného vzorku lze prohlásit, že biopotraviny nakupují/konzumují pravděpodobně lidé, kteří jsou mladí (mladší), mají vyšší vzdělání a určitou roli v otázce konzumace biopotravín zastává také jejich měsíční příjem.

Z tohoto důvodu mohu pouze částečně souhlasit s řadou průzkumů veřejného mínění provedených v zemích západní Evropy, dle kterých potraviny kvality BIO nakupuje převážně třída lidí, kteří jsou mladí, mají v průměru vyšší vzdělání a bydlí ve větších městech. V této třídě lidí jsou zastoupeny více ženy. Charakteristické pro tuto třídu populace je, že má zvýšené nároky na kvalitu života a je zaměřena více na kvalitu než na kvantitu a uvědomuje si závažnost otázek ochrany životního prostředí pro sebe ale i pro další generace.

8 Seznam grafů a tabulek

8.1 Seznam grafů

Graf č. 1: Věkový interval respondentů	46
Graf č. 2: Nejvýše dosažené vzdělání respondentů	47
Graf č. 3: Bydliště respondentů	47
Graf č. 4: Měsíční příjem respondentů.....	48
Graf č. 5: Pojem ekologické zemědělství.....	48
Graf č. 6: Zjišťování informací o produktech označených BIO	49
Graf č. 7: Konzumace BIO potravin (vypěstovaných, koupených,...)	49
Graf č. 8: Důvody, proč někteří respondenti nekonzumují biopotraviny	50
Graf č. 9: Druhy konzumovaných biopotravin.....	51
Graf č. 10: Důvody konzumace biopotravin	52
Graf č. 11: Nabytí biopotravin.....	52
Graf č. 12: Spokojenost s nabídkou sortimentu produktů BIO	53
Graf č. 13: Přiměřená cenová přírážka bio mléka (1 litr plnotučného mléka)	53
Graf č. 14: Názor na ekologické zemědělství.....	54
Graf č. 15: Názor na ekologické zemědělství do budoucnosti	55

8.2 Seznam tabulek

Tab. č. 1: Vývoj výměry zemědělské půdy a počtu farem v EZ	27
Tab. č. 2: Vývoj struktury půdního fondu v EZ v letech 1999–2013	28
Tab. č. 3: Počet podniků v EZ	30
Tab. č. 4: Počet podniků v EZ k 3. 2. 2015	31
Tab. č. 5: Dotace v ekologickém zemědělství	32
Tab. č. 6: Plocha v ekologickém zemědělství v EU/Evropě	33
Tab. č. 7: Počet ekologických výrobců v EU/Evropě	34
Tab. č. 8: Produkce masa (v 1000 kg) v EU/Evropě	35
Tab. č. 9: Výsledky regrese časové řady pro lineární funkci	42
Tab. č. 10: Předpověď výměry půdy v EZ pro rok 2014	43
Tab. č. 11: Předpověď výměry půdy v EZ pro rok 2015	43
Tab. č. 12: Výsledky regrese časové řady pro kvadratickou funkci	44
Tab. č. 13: Předpověď počtu podniků v EZ pro rok 2014.....	44
Tab. č. 14: Předpověď počtu podniků v EZ pro rok 2015.....	45
Tab. č. 15: Kontingenční tabulka: pohlaví x konzumace BIO	56
Tab. č. 16: Kontingenční tabulka: věk x konzumace BIO	57
Tab. č. 17: Upravená kontingenční tabulka I: věk x konzumace BIO	58
Tab. č. 18: Kontingenční tabulka: bydliště x konzumace BIO.....	59
Tab. č. 19: Kontingenční tabulka: příjem x konzumace BIO.....	60
Tab. č. 20: Upravená kontingenční tabulka I: příjem x konzumace BIO	61
Tab. č. 21: Kontingenční tabulka: vzdělání x konzumace BIO	62
Tab. č. 22: Upravená kontingenční tabulka I: vzdělání x konzumace BIO	63
Tab. č. 23: Počet respondentů.....	79
Tab. č. 24: Věkový interval respondentů	79
Tab. č. 25: Nejvýše dosažené vzdělání respondentů.....	79

Tab. č. 26: Bydliště respondentů	79
Tab. č. 27: Měsíční příjem respondentů	80
Tab. č. 28: Pojem ekologické zemědělství	80
Tab. č. 29: Zjišťování informací o produktech označených BIO	80
Tab. č. 30: Konzumace BIO potravin (vypěstovaných, koupených,...)	80
Tab. č. 31: Důvody, proč někteří respondenti nekonzumují biopotraviny	81
Tab. č. 32: Druhy konzumovaných biopotravin	81
Tab. č. 33: Další konzumované biopotraviny	81
Tab. č. 34: Důvody konzumace biopotravin	82
Tab. č. 35: Nabytí biopotravin	82
Tab. č. 36: Spokojenost s nabídkou sortimentu produktů BIO	82
Tab. č. 37: Přiměřená cenová přírážka bio mléka (1 litr plnotučného mléka)	82
Tab. č. 38: Názor na ekologické zemědělství	83
Tab. č. 39: Názor na ekologické zemědělství do budoucnosti	84

9 Seznam použitých zdrojů

9.1 Literatura

BERGER, Karel. *Úspory energie a ekologie. Díl 1.* 1. vyd. Ostrava: AKS, 1993. 88 s. Příručky pro každý den. ISBN 80-901317-8-6.

DALLA-CAMINA, Megan. *Jak získat doopravdy to, co chceme.* 1. vyd. Praha: Grada, 2013. 198 s. ISBN 978-80-247-4783-5.

FOJTÍKOVÁ, Lenka a LEBIEDZIK, Marian. *Společné politiky EU: historie a současnost se zaměřením na Českou republiku.* Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2008. xv, 179 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7179-939-9.

GREGORA, Martin. *Kuchařka pro rodiče malých dětí.* 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2014. 189 s. ISBN 978-80-247-5198-6.

KÖNIG, Petr a kol. *Rozpočet a politiky Evropské unie: příležitost pro změnu.* 2., aktualiz. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009. xxxiv, 630 s. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-011-9.

MULAČOVÁ, Věra a kol. *Obchodní podnikání ve 21. století.* 1. vyd. Praha: Grada, 2013. 520 s. Finanční řízení. ISBN 978-80-247-4780-4.

PETR, Jiří a kol. *Ekologické zemědělství.* Vyd. 1. Praha: Zemědělské nakladatelství Brázda, 1992. 305 s. ISBN 80-209-0233-3.

PÍŤHA, Jan a POLEDNE, Rudolf. *Zdravá výživa pro každý den.* Vyd. 1. Praha: Grada, 2009. 143 s. Zdraví & životní styl. ISBN 978-80-247-2488-1.

ŠMAJS, Josef, BINKA, Bohuslav a ROLNÝ, Ivo. *Etika, ekonomika, příroda.* 1. vyd. Praha: Grada, 2012. 192 s. ISBN 978-80-247-4293-9.

VEBER, Jaromír a kol. *Řízení jakosti a ochrana spotřebitele.* 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2007. 201 s. Manažer. Management. ISBN 978-80-247-1782-1.

9.2 Zákony

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

9.3 Cizojazyčné zdroje

Agriculture and fisheries [online]. Ec.Europa., [2015-01-20]. Dostupné na:
<<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3433488/5564660/KS-SF-10-010-EN.PDF/d64ba3ea-6698-4f7e-9241-ec357e3bab11?version=1.0>>

Certified production of organic animal products by type of products [online].
Appsso.Eurostat.ec.Europa., [2015-01-20]. Dostupné na:
<http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=food_pd_dmorg&lang=en>

Crop production [online]. Data.OECD., [2015-02-10]. Dostupné na:
<<http://data.oecd.org/agroutput/crop-production.htm>>

Organic farming [online]. Ec.Europa., [2015-01-20]. Dostupné na:
<http://ec.europa.eu/agriculture/organic/organic-farming/index_cs.htm>

Organic food [online]. Organic consumers., [2014-11-19]. Dostupné na:
<<http://www.organicconsumers.org/organlink.cfm&prev=search>>

Ecological farming [online]. Nefg-organic., [2014-11-19]. Dostupné na: <<http://www.nefg-organic.org/ecological-farming/>>

Ecology [online]. The Encyclopedia of the Earth., [2014-11-19]. Dostupné na:
<<http://www.eoearth.org/view/article/151932/>>

Publication [online]. Publications.naturalengland., [2014-11-19]. Dostupné na:
<<http://publications.naturalengland.org.uk/publication/35012>>

Documents [online]. Ec.europa., [2015-01-20]. Dostupné na:
<<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3433488/5564660/KS-SF-10-010-EN.PDF/d64ba3ea-6698-4f7e-9241-ec357e3bab11?version=1.0>>

Agricultural land area [online]. Publications.naturalengland., [2015-02-10]. Dostupné na: <<http://data.oecd.org/agrland/agricultural-land-area.htm>>

EU law on organic production: an overview [online]. Ec.Europa., [2015-01-21]. Dostupné na: <http://ec.europa.eu/agriculture/organic/eu-policy/eu-legislation/brief-overview/index_en.htm>

Regulatory committee [online]. Ec.Europa., [2015-01-21]. Dostupné na:
<http://ec.europa.eu/agriculture/organic/eu-policy/eu-legislation/regulatory-committee/index_en.htm>

Principles organic agriculture [online]. Ifoam., [2015-02-05]. Dostupné na:
<<http://www.ifoam.org/en/organic-landmarks/principles-organic-agriculture>>

Organic farming in statistics [online]. Appsso.Eurostat.ec.Europa., [2015-01-20]. Dostupné na: <<http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do>>

9.4 Internetové zdroje

Abcert AG [online]. Bio-info., [2015-01-21]. Dostupné na: <<http://www.bio-info.cz/seznamy/firmy/abcert-ag>>

Ekologické zemědělství [online]. Eagri., [2015-02-03]. Dostupné na:
<<http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/ekologicke-zemedelstvi/>>

Ekologické zemědělství [online]. Eagri., [2015-02-03]. Dostupné na:
<<http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/>>

Ekologické zemědělství bez mýtů [online]. Eagri., [2015-02-10]. Dostupné na:
<http://eagri.cz/public/web/file/220655/Ekologicke_zemedelstvi_bez_mytu.pdf>

Ekozem [online]. Agronavigator., [2015-02-03]. Dostupné na:
<<http://www.agronavigator.cz/ekozem/default.asp?ids=264&ch=26&typ=1&val=16773>>

Eslovník [online]. Enviweb., [2014-11-19]. Dostupné na:
<<http://www.enviweb.cz/eslovník/50>>

Geneticky modifikované organismy [online]. MZP., [2015-01-21]. Dostupné na:
<http://www.mzp.cz/cz/geneticky_modifikovane_organismy>

Nabídka služeb [online]. Kez., [2015-02-03]. Dostupné na: <<http://www.kez.cz/nabidka-sluzeb>>

O společnosti [online]. Biokont., [2015-02-05]. Dostupné na:
<http://www.biokont.cz/images/o_spolecnosti_20130930.pdf>

Plocha obhospodařovaná v režimu ekologického zemědělství [online]. Apl.CZSO., [2015-02-10]. Dostupné na: <<http://apl.czso.cz/pll/eutab/html.h?ptabkod=tsdpc440>>

Přehled [online]. Eagri., [2014-11-19]. Dostupné na:
<<https://eagri.cz/public/app/eagriapp/EKO/Prehled/>>

Ročenka EZ 2013 [online]. Bioinstitut., [2015-01-20]. Dostupné na:
<http://www.bioinstitut.cz/documents/rocenka_EZ_2013_web.pdf>

Statistika EZ základní 31. 12. 2013 [online]. Eagri., [2015-01-20]. Dostupné na:
<http://eagri.cz/public/web/file/308851/Statistika_EZ_zakladni_31._12._2013.pdf>

Statistika počet ekologických podniků [online]. Eagri., [2015-01-20]. Dostupné na:
<<https://eagri.cz/public/app/eagriapp/EKO/Prehled/StatistikaPocetEP.aspx?stamp=1422997602288>>

Výroba konvenčních produktů v porovnání s výrobou BIO produktů [online]. Crestcom., [2015-02-10]. Dostupné na:

<http://www.crestcom.cz/tiskove_stredisko/files/92/Vyroba%20konvencnich%20produktu%20v%20porovnani%20s%20vyrobou%20BIO%20produktu.doc>

Výroba produktů z konvenčního mléka v porovnání s výrobou bio produktu [online].

Enviweb., [2015-02-10]. Dostupné na:

<<http://www.enviweb.cz/clanek/biofood/81375/vyroba-produktu-z-konvencniho-mleka-v-porovnani-s-vyrobou-bio-produktu>>

Zemědělství [online]. Eagri., [2014-11-19]. Dostupné na:

<<http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/>>

Značení biopotravin [online]. Biospotřebitel., [2015-02-10]. Dostupné na:

<<http://biospotrebitel.cz/chci-znat-bio/jak-poznam-bio/znaceni-biopotravin>>

Živočišná výroba [online]. Zemědělské komodity., [2014-11-19]. Dostupné na:

<<http://www.zemedelskekomodity.cz/index.php/zivocisna-vyroba>>

10 Přílohy

Příloha č. 1: Data pro odhad předpovědi výměry zemědělské půdy v EZ

rok	Výměra zemědělské půdy v EZ v ha
1990	480
1991	17 507
1992	15 371
1993	15 667
1994	15 818
1995	14 982
1996	17 022
1997	20 239
1998	71 621
1999	110 756
2000	165 699
2001	217 869
2002	235 136
2003	254 995
2004	263 299
2005	254 982
2006	281 535
2007	312 890
2008	341 632
2009	398 407
2010	448 202
2011	482 927
2012	488 658
2013	493 394

Zdroj: http://www.bioinstitut.cz/documents/rocenka_EZ_2013_web.pdf, 2015

Příloha č. 2: Data pro odhad předpovědi počtu podniků v EZ

rok	Počet podniků celkem
1990	3
1991	132
1992	135
1993	141
1994	187
1995	181
1996	182
1997	211
1998	348
1999	473
2000	563
2001	654
2002	721
2003	810
2004	836
2005	829
2006	963
2007	1318
2008	1946
2009	2689
2010	3517
2011	3920
2012	3934
2013	4060

Zdroj: http://www.bioinstitut.cz/documents/roценка_EZ_2013_web.pdf, 2015

Příloha č. 3: Dotazník k diplomové práci

Dobrý den,
jsem studentkou 2. ročníku navazujícího magisterského studia oboru Provoz a ekonomika České zemědělské univerzity v Praze. Následující dotazník je zcela anonymní a týká se oblasti ekologického zemědělství a biopotravin. Vyhodnocení tohoto dotazníku slouží jako podklad k vypracování mé diplomové práce. Ráda bych Vás touto cestou požádala o vyplnění následujících otázek.

Děkuji za Vaši pomoc a čas.

Irena Hejduková

- 1.) Pohlaví:
 - žena
 - muž

- 2.) Věk:
 - do 18 let
 - 19 – 26 let
 - 27-35 let
 - 36-45 let
 - více než 46

- 3.) Vaše nejvýše dosažené vzdělání:
 - Základní bez vyučení
 - Vyučen/a s/bez maturity
 - Středoškolské
 - Vyšší odborné
 - Vysokoškolské

- 4.) Bydliště:
 - vesnice
 - město do 10 000 obyvatel
 - město nad 10 000 obyvatel

- 5.) Měsíční příjem:
 - do 15 000 Kč
 - 15 001 – 25 000 Kč
 - 25 001 – 35 000 Kč
 - nad 35 000 Kč

- 6.) Slyšel/a jste (víte), co znamená pojem „ekologické zemědělství“?
 -ano, vím, co to znamená
 -ne, nikdy jsem o tom neslyšel/a
 -slyšel/a, nevím ale, co to přesně znamená
- 7.) Zjišťoval/a jste někdy informace týkající se produktů označenými „BIO“?
 -ano
 -ne
 -nevím
- 8.) Konzumujete potraviny kvality BIO? (vypěstované, koupené,...)?
 -ano – pokračujte ot. č. 10.
 -ne – pokračujte ot. č. 9.
 -někdy - –pokračujte ot. č. 10.
- 9.) Z jakého důvodu nekupujete/nekonzumujete produkty BIO? (možno více odpovědí)
 -kvalita BIO je stejná jako u produktů klasického zemědělství – pokračujte ot. č. 14
 -cena BIO je vyšší - – pokračujte ot. č. 14
 -dostupnost – do obchodu, do kterého běžně chodím, BIO nemají - – pokračujte ot. č. 14
 -jiné: - – pokračujte ot. č. 14
- 10.) Jaké potraviny kvality BIO konzumujete? (možno více odpovědí)
 -ovoce
 -zelenina
 -maso a masné výrobky
 -mléčné výrobky
 -jiné:
- 11.) Z jakého důvodu konzumujete potraviny BIO kvality? (možno více odpovědí)
 -kvůli zdraví
 -ochraně přírody
 -lepší kvalitě
 -jiné:

12.) Kde produkty BIO berete? (možno více odpovědí)

-kupuji - pokračujte ot. č. 13.

-pěstuji/chovám – pokračujte ot. č. 14.

-dostávám - pokračujte ot. č. 14.

13.) Jste spokojen/a s nabídkou sortimentu produktů BIO?

-ano

-ne

14.) Jaká cenová přírážka je dle Vás přiměřená u BIO výrobků? (příkladem je litr plnotučného mléka)

-do 5 Kč

- 5 -10 Kč

- 10 – 20 Kč

- nad 20 Kč

15.) Jaký je Váš názor na ekologické zemědělství?

-je třeba chránit přírodu a také své zdraví od přílišného užívání chemie, proto kupuji/konzumuji BIO

-je to pouze trik, jak ze spotřebitelů vytáhnout peníze

-chránit přírodu je třeba, ale BIO nekupuji, je to pro mne příliš drahé

-jiné:

16.) Jaký je Váš názor na ekologické zemědělství do budoucnosti?

-zcela nahradí klasické zemědělství

-ekologické zemědělství se bude dále rozvíjet vedle klasického zemědělství

-ekologické zemědělství nemá budoucnost, jelikož nemá potenciál zajistit dostatek potravy

-jiné:.....

Příloha č. 4: Vyhodnocení dotazníkového šetření

Tab. č. 23: Počet respondentů

	Absolutní číslo	%
Počet žen	170	79,44%
Počet mužů	44	20,56%
Celkem	214	100%

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Tab. č. 24: Věkový interval respondentů

	Absolutní číslo	%
do 18 let	0	0%
19 - 26 let	150	70,09%
27 - 35 let	34	15,89%
36 - 45 let	18	8,41%
více než 46 let	12	5,61%
Celkem	214	100%

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Tab. č. 25: Nejvýše dosažené vzdělání respondentů

	Absolutní číslo	%
Základní bez vyučení	0	0%
Vyučen/a s/bez maturity	4	1,87%
Středoškolské	40	18,69%
Vyšší odborné	2	0,93%
Vysokoškolské	168	78,50%
Celkem	214	100%

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Tab. č. 26: Bydliště respondentů

	Absolutní číslo	%
vesnice	60	28,04%
město do 10 000 obyvatel	32	14,95%
město nad 10 000 obyvatel	122	57,01%
Celkem	214	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Tab. č. 27: Měsíční příjem respondentů

	Absolutní číslo	%
do 15 000 Kč	114	53,27%
15 001 - 25 000 Kč	72	33,65%
25 001 - 35 000 Kč	14	6,54%
nad 35 000 Kč	14	6,54%
Celkem	214	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Tab. č. 28: Pojem ekologické zemědělství

	Absolutní číslo	%
ano, vím, co to znamená	162	75,70%
slyšel/a, nevím ale, co to přesně znamená	46	21,50%
ne, nikdy jsem o tom neslyšel/a	6	2,80%
Celkem	214	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Tab. č. 29: Zjišťování informací o produktech označených BIO

	Absolutní číslo	%
ano	128	59,81%
ne	76	35,51%
nevím	10	4,67%
Celkem	214	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Tab. č. 30: Konzumace BIO potravin (vypěstovaných, koupených,...)

	Absolutní číslo	%
ano	32	14,95%
ne	70	32,71%
někdy	112	52,34%
Celkem	214	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Tab. č. 31: Důvody, proč někteří respondenti nekonzumují biopotravinu

	počet odpovědí	%
kvalita BIO je stejná jako u produktů klasického zemědělství	26	30,95%
cena BIO je vyšší	44	52,38%
dostupnost – do obchodu, do kterého běžně chodím, BIO nemají	6	7,14%
jiné:	8	9,52%
Celkem	84	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

- Jiné:
- 3x „neřeším, zda jde o BIO či NEBIO“,
 - 1x „Nikdy jsem se o to nezajímal“,
 - 2x „Podvod“,
 - 2x „Bio výrobky mohou obsahovat úplně jiné plísňe než ošetřené produkty“

Tab. č. 32: Druhy konzumovaných biopotravin

	počet odpovědí	%
ovoce	94	26,55%
zelenina	92	25,99%
maso a masné výrobky	46	12,99%
mléčné výrobky	78	22,03%
jiné	44	12,43%
Celkem	354	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Tab. č. 33: Další konzumované biopotravinu

Jiné			
vejce	8x	čokolády	4x
šťávy	2x	luštěniny	2x
dětské příkrmy	2x	to, co mě zaujme	2x
ořechy	4x	müsli	2x
med	4x	semínka	2x
marmelády	2x	datlový sirup	2x
čaj	6x	sladkosti (kupované koláče apod.)	2x
obiloviny	2x		

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Tab. č. 34: Důvody konzumace biopotravin

	počet odpovědí	%
kvůli zdraví	68	29,82%
ochrana přírody	42	18,42%
lepší kvalita	102	44,74%
jiné:	16	7,02%
Celkem	228	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Jiné: (16 odpovědí):

domácí produkce: 12x

lepší chuť: 4x

Tab. č. 35: Nabytí biopotravin

	počet odpovědí	%
kupuji	104	50,98%
pěstuji/chovám	56	27,45%
dostávám	44	21,57%
Celkem	204	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Tab. č. 36: Spokojenost s nabídkou sortimentu produktů BIO

	počet odpovědí	%
ano	82	78,85%
ne	22	21,15%
Celkem	104	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

**Tab. č. 37: Přiměřená cenová přírážka bio mléka
(1 litr plnotučného mléka)**

	počet odpovědí	%
do 5 Kč	66	30,84%
5 - 10 Kč	104	48,60%
10 - 20 Kč	32	14,95%
nad 20 Kč	12	5,61%
Celkem	214	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Tab. č. 38: Názor na ekologické zemědělství

	počet odpovědí	%
je třeba chránit přírodu a také své zdraví od přílišného užívání chemie, proto kupuji/konzumuji BIO	80	37,38%
je to pouze trik, jak ze spotřebitelů vytáhnout peníze	36	16,82%
chránit přírodu je třeba, ale BIO nekupuji, je to pro mne příliš drahé	78	36,45%
jiné	20	9,35%
Celkem	214	100,00%

Zdroj: *vlastní zpracování, 2015*

Jiné:

- „Je to podle mého rozumná cesta, ale stát hází biozemědělcům klacky pod nohy, proto jsou výsledné produkty tak drahé a většina lidí sáhne po levnějších (ač ne tak kvalitních) výrobcích“ (1x)
- „důvěřuji výrobkům, které sami pěstujeme/chováme a pro výrobce a prodejce je to jen marketingový trik“ (3x)
- „Přála bych si, aby to fungovalo tak jak má, aby ekologické zemědělství nebylo ničím výjimečným a bylo praktikováno poctivě“ (3x)
- „chránit přírodu je třeba, ale bio nekupuji, nezáleží mi na ceně, jde mi osobní názor ohledně zdraví, vše bio není zdravé“ (1x)
- „BIO konzumuji, ale ne výhradně, spíše záleží na tom, co zrovna chci koupit“ (1x)
- „chránit přírodu je třeba, ale neznamená to, že co vydělám, dám za biopotraviny“ (1x)
- „Jsou kvalitní výrobky, které nemusí mít bio značku a nejsou pro tělo škodlivé.“ (3x)
- „Jsou i kvalitní potraviny, které nejsou bio....“ (4x)
- „je třeba chránit přírodu, ale i jiným nákupním chováním než je BIO (tj. nevyhazovat jídlo a jíst lokální a sezónní potraviny). Řada lidí si myslí, že je BIO všechno...“ (2x)
- „Je spousta názorů, že třeba v bio ovoci jsou zase jiné látky tělu škodlivé (toxiny vyvolané škůdci apod.) a přeci jenom je dost stěžejní i chuť. Například já si raději koupím levnější pomeranč, který bude velký šťavnatý a sladký než malý, kyselý a o dost dražší. Neříkám že je to dobrá cesta, jen říkám, že pokud mám chuť

na pomeranč a nežiji v oblasti, kde bych si ho vypěstoval na zahradě v dobré kvalitě, jako u nás třeba jablka, tak si prostě koupím takový, který mě uspokojí především po chuťové stránce“ (1x)

Tab. č. 39: Názor na ekologické zemědělství do budoucnosti

	počet odpovědí	%
zcela nahradí klasické zemědělství	2	0,93%
ekologické zemědělství se bude dále rozvíjet vedle klasického zemědělství	190	88,79%
ekologické zemědělství nemá budoucnost, jelikož nemá potenciál zajistit dostatek potravy	22	10,28%
jiné	0	0%
Celkem	214	100,00%

Zdroj: vlastní zpracování, 2015